

ΝΤΕΦΙ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

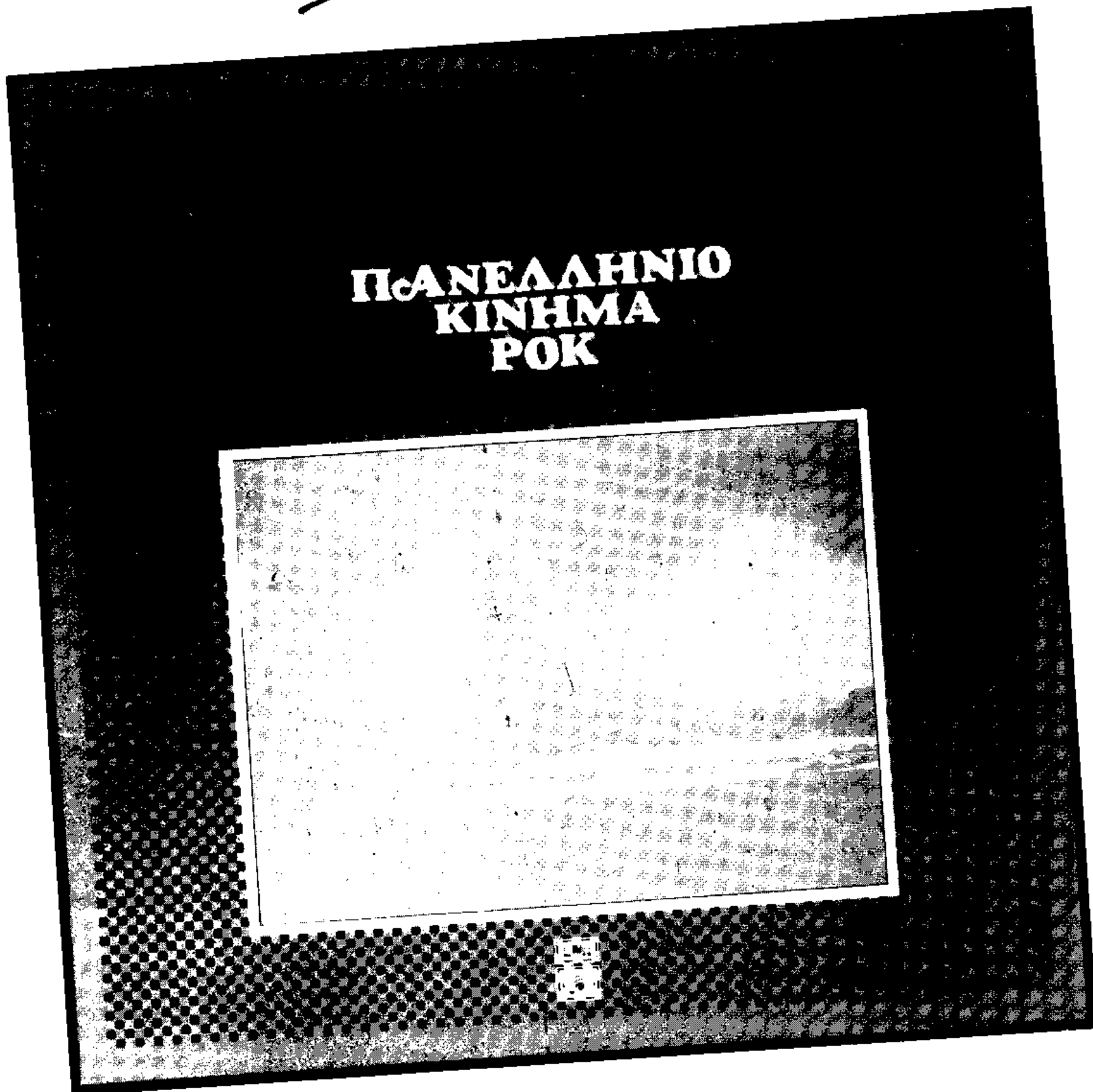

**ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ • ΓΛΥ-
ΚΕΡΙΑ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ • ΤΑ ΤΡΑ-
ΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ • ΜΑ-
ΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ: ΑΥΤΟΣΥ-
ΖΗΤΗΣΗ • ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ 5
ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ BELUSHI • ΚΟΥ-
ΤΣΟΒΛΑΧΟΙ/ΒΛΑΧΟΙ • ΡΟΚ ΣΗ-
ΜΑΙΝΕΙ ΔΙΣΚΟΙ • ΠΑΛΙΟΙ ΟΡ-
ΓΑΝΟΠΟΙΟΙ • ΟΙ ΑΜΑΝΕΔΕΣ •
ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΡΝΕΣ: ΜΠΑΛΑΜΟΣ
• ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡ ΜΕ ΡΕ-
ΜΠΕΤΙΚΑ • ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΒΙΒ-
ΛΙΑ • ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ • 100 ΔΡΧ**

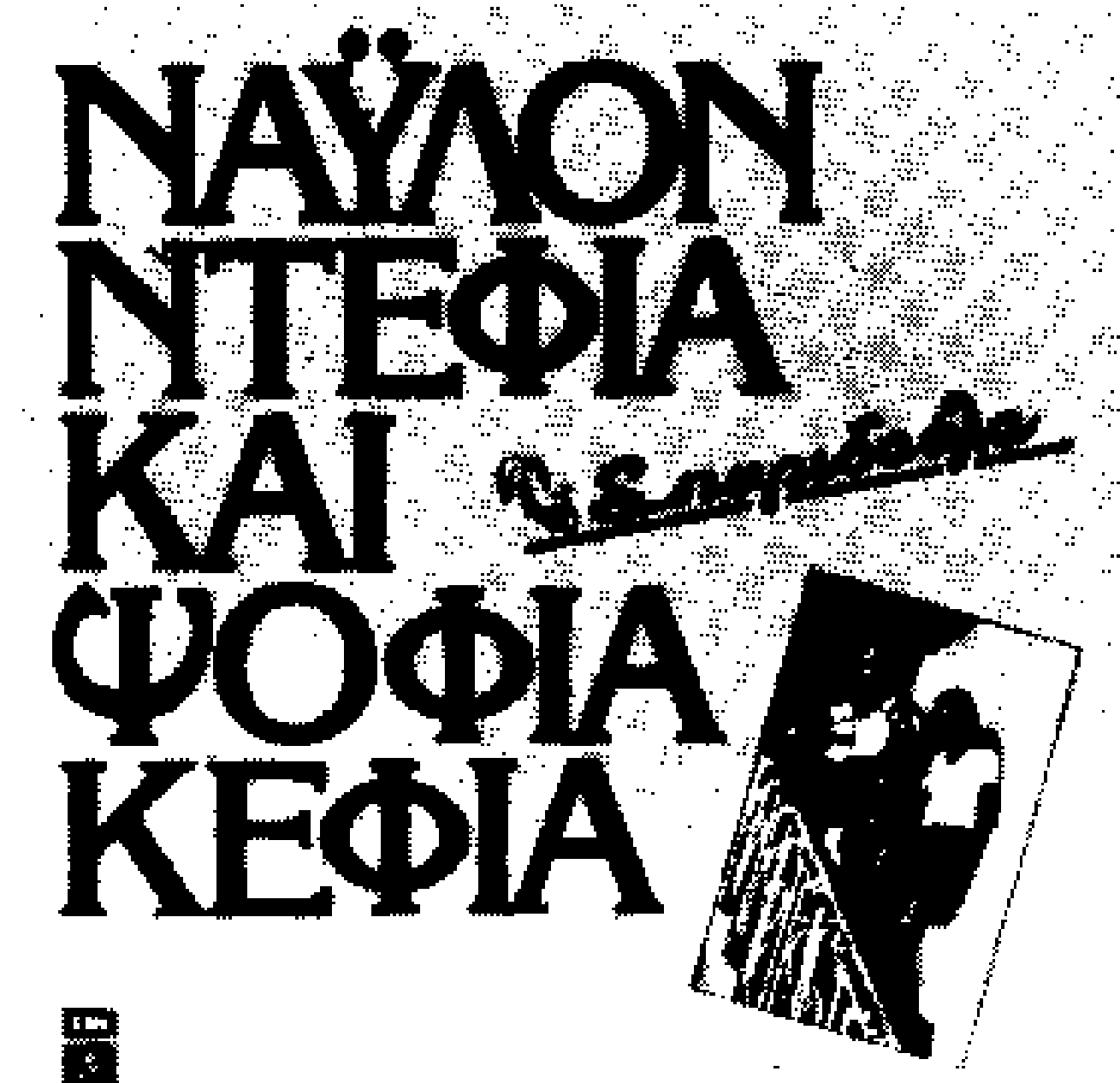

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΚΙΝΗΜΑ ROCK**

ΟΛΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΟΚ
ΤΩΡΑ Σ' ΕΝΑ ΔΙΣΚΟ

ΜΟΥΣΙΚΕΣ
ΤΑΞΙΔΙΕΣ

ΝΑΪΛΟΝ
ΝΤΕΦΙΑ
ΚΑΙ *Σαμπίθα*
ΦΟΦΙΑ
ΚΕΦΙΑ

ΣΤΥΡΙΑ ΟΥΔΟΥΛΑ

ΦΑΤΜΕ

"ΕΝ ΛΕΥΚΩ"
ΠΑΛΟΣ ΕΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ &
ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΙ

ΧΑΝΟΜΑΙ ΓΙΑΤΙ
ΡΕΜΒΑΖΟ

ΝΤΕΦΙ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΔΗΜΑΚΗ 3 ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
ΤΗΛ. 3645.582
ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΛ. 8643.852

ΕΚΔΟΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΠΑΓΛΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΜΑΝΙΚΑΣ
ΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΕΞΑΡΧΟΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΜΟΙΡΑΣ
ΑΚΗΣ ΛΑΔΙΚΟΣ
ΣΤΕΜΗ ΣΚΟΥΡΛΕΤΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΣΟΝΑΣΙΟΣ
ΜΑΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Εθνάρχου Μακαρίου 30

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΩ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΝΤΟΡΑ ΡΙΖΟΥ
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΔΕΛΙΑΛΗΣ
(έκτακτη συμμετοχή)

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΟΥΛΙΟΥ 10

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Grapha TAMI
ΚΑΡΑΟΛΗ 21
ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ
ΤΗΛ. 2513.308

ΑΤΕΛΙΕ

Κ. ΦΑΤΣΕΑΣ
ΖΥΜΠΡΑΚΑΚΗ 15

ΤΕΥΧΟΣ 4

12-1/83

ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΣΧΟΛΙΑ	3-9
ΓΛΥΚΕΡΙΑ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	11-14
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ	15-17
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ	19-28
ΡΟΚ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΙΣΚΟΙ	29-30
ΜΑΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ: ΑΥΤΟΣΥΖΗΤΗΣΗ	31-33
Ο ΑΜΑΝΕΣ	34-37
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ	38
ΟΙ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ - ΒΛΑΧΟΙ	39-43
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ	44-45
ΚΑΛΑΝΤΑ	46-47
ΣΙΝΕΜΑ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΡΝΕΣ	48-49
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ 5 ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ JOHN BELUSHI	50-54
Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	55-58
ΟΡΓΑΝΟΠΟΙΟΙ: ΣΙΜΟΣ ΣΚΕΝΤΕΡΙΑΔΗΣ	59-61
ΜΠΑΡ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΑ	62-63
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	65-66
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	68-69
ΔΙΣΚΟΚΡΙΤΙΚΗ	70-76
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ	77-80

Το Ντέφι σας εύχεται με κέφι
και μ' ένα πρόσθετο οκτασέλιδο
L.H.N.H ΧΡΟΝΙΑ

Φωτόγραφίες εξωφύλλου: Η Γλυκερία στη συναυλία του Λυκαβηττού
στις 3 Σεπτεμβρίου '82 (φωτ. Προβολή). Οι Μουσικές Ταξιαρχίες (φωτ.
Προβολή). Σχεδίαση εξωφύλλου: Σ. Δελιαλής

Συνδρομές:

Εσωτερικού για ένα χρόνο 1.200 δρχ.
Για έξη μήνες 600 δρχ.
Επιχειρήσεις 2.500 δρχ.
Σπουδαστές Ωδείων 900 δρχ.

Εμβάσματα - Επιταγές:
Γιάννης Διαμαντόπουλος
Εθνάρχου Μακαρίου 30
Λυκόβρυση

ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΜΕΧΡΙ ΤΟ
ΔΙΑΛΕΓΜΕΝΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΛΑΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

BELLE MAISON

ΦΩΚΑΙΑΣ 6 (ΠΛ. ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ) τηλ. 8819830-8837752

και ενώ η ποιότητα στη γνώστη σας ατμόσφαιρα
παρμένει, ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΜΑΣ ΣΑΣ ΠΡΟΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ...

BELLE MAISON

ΓΙΑ ΝΑ ΑΡΧΙΣΕΤΕ ΕΝΑ ΠΛΟΥΣΙΟ ΒΡΑΔΥ
ΜΕ ΤΟ ΠΙΟ ΑΝΕΞΟΔΟ ΦΙΝΑΛΕ

τραγουδούν:

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΜΑΡΙΑ ΚΑΓΙΑΦΑ

ΣΑΝΤΥ ΚΑΡΑΙΣΚΟΥ Κ.ΔΑΒΒΕΤΑΣ

παιζουν:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ - ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ
(ακορντεον) (κλαρινο)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΘΙΕΛΗΣ - ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΡΜΑΓΟΣ
(μπασο) (ακουστ. κιθαρα)

Τ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ - Σ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ - Ζ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ
(ντραμς) (μπουζουκι) (μπαγλαμαδακι)

ΤΙΜΗ ΦΑΓΗΤΟΥ δρχ. 750

ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ δρχ. 450

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

ΓΙΟΡΤΕΣ '82

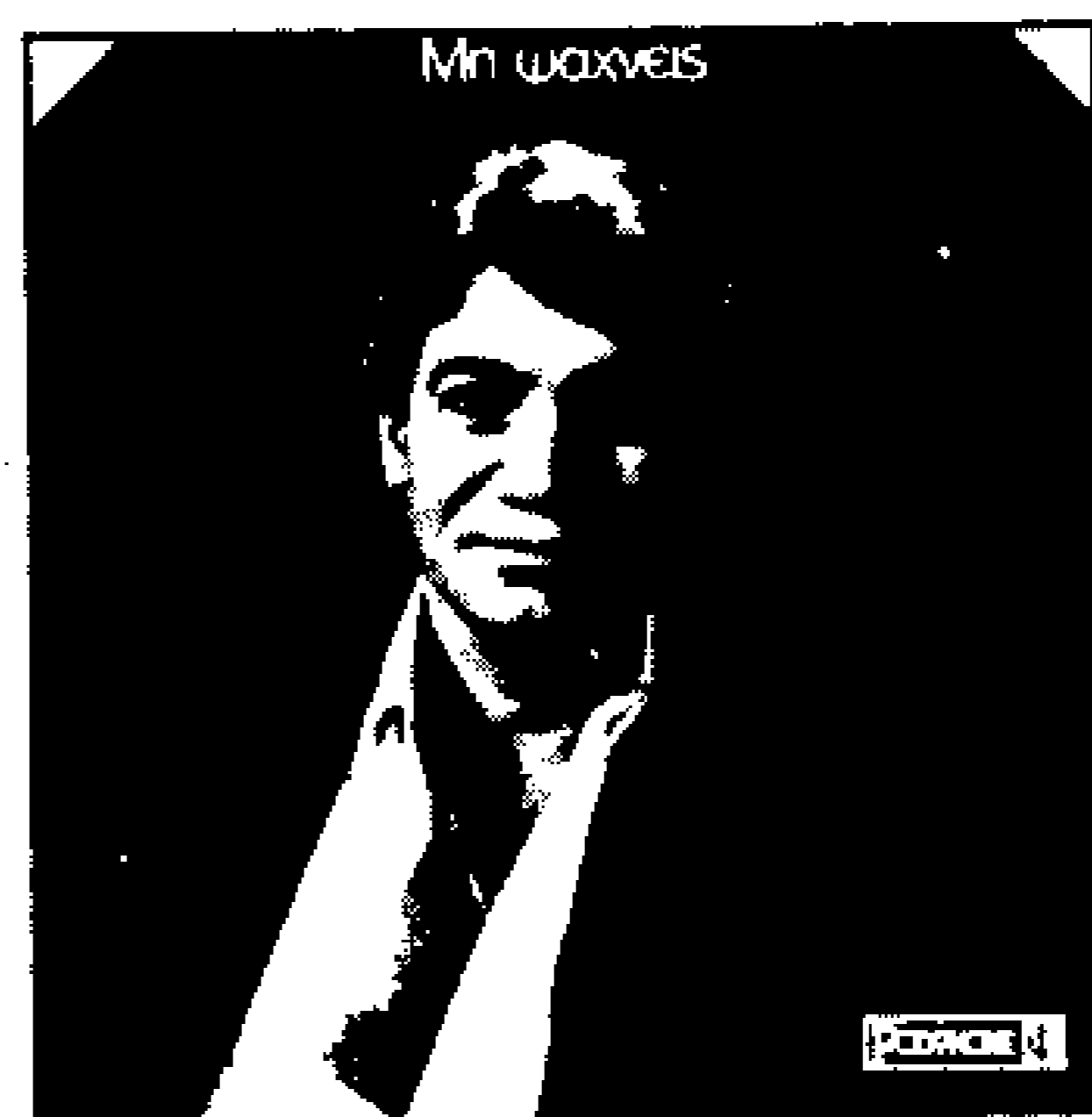
Φωτεινή Μαυράκη
16 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Αμαλία
ΞΕΡΕΙΣ ΚΑΤΙ...

Γιώργος Κυράνος
ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Σάββας Κιουλάνης
ΜΗ ΨΑΧΝΕΙΣ...

**ακομη σας θυμιζουμε
τις μεγαλες επιτυχιες μας**

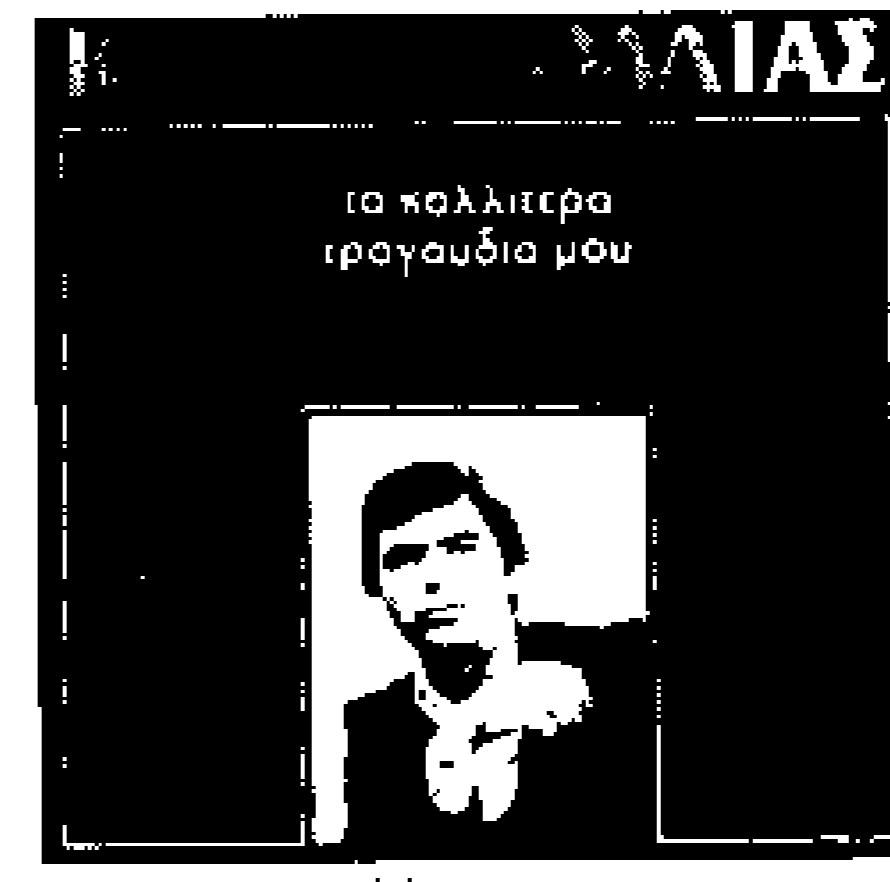
Γιώργος Μαργαρίτης
«ΠΩΣ ΝΑ ΣΕ ΞΕΧΑΣΩ»

Γιώργος Σαλαμπασης
«ΠΑΡΑΠΟΝΟ»

Δημήτρης Κοντολάζος
«ΑΝ Μ' ΑΓΑΠΟΥΣΕΣ ΛΙΓΟ»

Κώστας Κάλλιας
ΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ ΜΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΣΕΤΕΣ

POLYPHONE

...στόν παλμό του σημερινού λαϊκού τραγουδιού

Η ΛΥΡΑ παρουσιάζει

ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΞΑΡΧΑΚΟΣ

ένα αφιέρωμα στα τραγούδια
της **ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

★

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

ΠΑΜΕ ΣΑΝ ΑΛΛΟΤΕ

Διευθύνει ο **ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΗΛΛΗΔΟΝΗΣ**

Τα τραγούδια του χτες ξαναζούν
με τη Μαργαρίτα και τον Λουκιανό

★

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΗΛΛΗΔΟΝΗΣ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΑΝΟΥ

ΧΑΜΗΛΗ ΠΤΗΣΗ

ο καινούργιος δίσκος του Λουκιανού

★

ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΛΚΗΣΤΗ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ

ΝΕΝΑ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

Τα 35 ωραιότερα τραγούδια της δεκαετίας του '60

Ένας φανταστικός δίσκος

★

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

και τραγούδια

ΜΑΡΙΑ ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗ

και η μικρή **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ**

μουσική: **ΠΑΝΟΣ ΜΑΜΑΣΟΥΛΑΣ**

★

ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΑΦΥΛΑΧΤΗ ΔΙΑΒΑΣΗ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΗΤΣΟΒΟΛΕΑΣ - ΡΟΖΑΛΙΑ

Καινούργιος συνθέτης - Νέοι τραγουδιστές

★

ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

δύο μπαλέτα

ΕΞΗ ΛΑ-Ι-ΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΦΙΔΙ

Παίζει πιάνο

ο **ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ**

στο Καταραμένο Φίδι τραγουδά ο **ΣΠΥΡΟΣ ΣΑΚΚΑΣ**

★

ΝΙΚΟΣ ΜΑΜΑΓΚΑΚΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ

κύκλος λαϊκών τραγουδιών

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

και η **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ**

★

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗΣ

ΜΙΚΡΑΙΝΕΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΟΓΔΑΝΟΣ

και ο **ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**

φιλική συμμετοχή

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

★

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΟΥΡΔΙΣΜΑ

ο δεύτερος δίσκος-επιτυχία του Γερμανού

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΜΟΝΟ ΠΛΑΚΑ...

Ένα παραλήρημα για τις Ταξιαρχίες, το ροκ, τις Ρεμπέτικες Κομπανίες, το μπλέξιμο και άλλα πολλά.

του ΤΑΣΟΥ ΦΑΛΗΡΕΑ

Συζητώντας με τον Τάσο
για πολλοστή φορά - γύρω από
ένα κομμάτι που είχε
αναλάβει να γράψει για τις

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ, και επειδή καθυστερούσε ως
συνήθως, σκεφτήκαμε ότι ίσως θα ήταν καλύτερα αντί να
δημοσιεύσουμε ένα στεγνό άρθρο (που έτσι κι αλλιώς δεν
γράφτηκε ποτέ) να μαγνητοφωνήσουμε το σκεπτικό του και
να το δημοσιεύσουμε σχεδόν αυτούσιο, δίνοντας έτσι μια
πληρέστερη «περιγραφή» μιας άποψης που παρουσιάζει
γενικότερο ενδιαφέρον μιας και δεν περιορίζεται μόνο στις

Μουσικές Ταξιαρχίες.
Οι Ταξιαρχίες, το μπλέξιμο, το ελληνικό ροκ, οι
κομπανίες, οι οδοντίατροι, το ΠΑΣΟΚ, οι αμερικάνοι, το
ΚΚΕ, ο Τζιμάκος, οι υδραυλικοί του Ροκ, η βιομηχανία του
δίσκου, ο Νικολόπουλος και άλλα πολλά στην Ελλάδα του
'82-'83...
Οι σκέψεις του Τάσου διακόπτονται κάπου - κάπου από
τις παρεμβολές μου.

Σ.Ε.

Περιθώριο
Σε θέλω χαμαιλέοντα,
αλήτη, κιτρινιάρη,
να στέκεις στις βουνοπλαγιές,
στα καλντερίμια, στις πλαγιές,
που φτιάζανε ανώμαλο
μ' ατροφικά τσουτσούνια.
(-Αριστούργημα!)
Τ.Π.

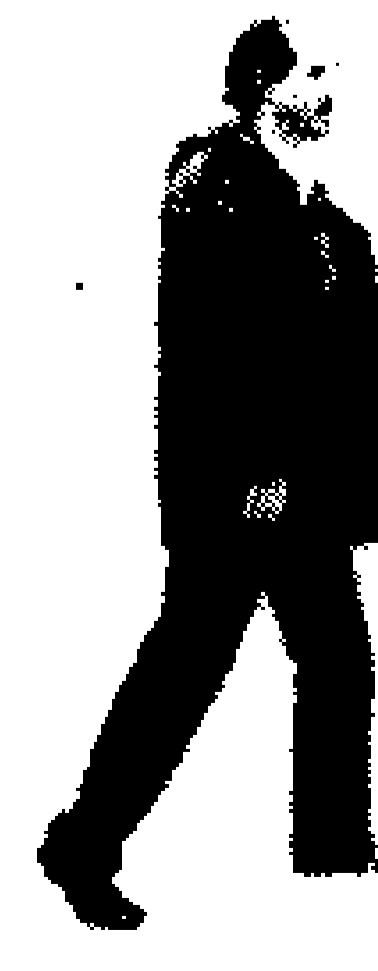

Τ.Φ. Εγώ έχω μια ιστορία με τα ελληνικά ροκ συγκρο-
τήματα. Έχω δεθεί προσωπικά έτσι, που έφτασε μια
εποχή της ζωής μου, τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα, που
ένιωθα την ανάγκη ενός αυτοπεριορισμού ως προς τις
κινήσεις μου απέναντι στα συγκροτήματα αυτά, από φόβο
μήπως μπλεχτώ συναισθηματικά και στεναχωρηθώ ιδιαι-
τερα. Αυτός ήταν ένας απ' τους ανασταλτικούς παράγο-
ντες που ενώ ξέρω τη δουλειά των «Μουσικών Ταξιαρχι-
ών», εδώ και αρκετά χρόνια, δεν θέλησα να μπλεχτώ μαζί
τους ούτε για παραγωγές, ούτε για οτιδήποτε. Ούτε καν
σαν θεατής, απέφυγα να πηγαίνω, γιατί ομολογώ ότι την
πρώτη φορά που τους είδα με εντυπωσιάσανε πάρα-πάρα
πολύ. Την πρώτη φορά που τους είδα μάλιστα, ήταν η
πρώτη φορά που είχαν πάθει αυτή την ιστορία με την
δίωξη στην Καρδίτσα και θυμάμαι ότι είχαν συγκροτήσει
ένα πρόγραμμα που κάνανε μαζί με τους «Φατμέ» στο «Αχ
Μαρία». Εκεί για πρώτη φορά είδα το κόλπο αυτό το
οποίο μου έκανε εντύπωση. Πρώτα απ' όλα το πολύ
σύγχρονο χιούμορ που διαθέτουν και το κυριότερο που μου
έκανε εντύπωση ήταν ότι πίσω απ' αυτό το αστραφτερό
και πολύ σύγχρονο χιούμορ υπάρχει ένας βαθιά σκεπτόμε-
νος άνθρωπος, πολύ καλλιεργημένος, αυτός που γράφει τα
τραγούδια δηλαδή, και τη σύνθεση, ο Τζιμής ο Πανούσης,
ο οποίος μου θυμίζει πράγματα οικεία σε μένα, που μπορώ
αν θέλεις να τα αναφέρω, αλλά όλα αυτά μαζί, Μπρεχτ,
Zappa, Εξάρχεια 67-72 — νεώτερη Ελληνική πολιτική
ιστορία — φοιτητικό κίνημα — η Ελληνική εκδοχή για τον
αναρχισμό — ροκ της δεκαετίας του '60 — «φανκ» —
ελληνικό, δημοτικό, ρεμπέτικο — τα αστεία της παρέας —
τα αστεία της σκηνής, όλα αυτά λοιπόν, το μπλέξιμο όλων
αυτών είναι εργαλεία, καλλιτεχνικά εργαλεία στα χέρια
του Δημήτρη Πανούση, και που μ' αυτά τα εργαλεία στα
τραγούδια του βλέπουμε να αντιμετωπίζει θέματα, πολύ
υπεύθυνα θα έλεγα, όπως το πρόβλημα της γενιάς του, τι
κάνουν αυτοί οι άνθρωποι και τι τρόπος ζωής τους
προτείνεται. Όχι πως είναι καλύτερος ο τρόπος της ζωής
έξω, για τις αντίστοιχες γενιές, αλλά εν πάση περιπτώσει
είναι ένας τρόπος ζωής...
...Το πρόβλημα του ανθρώπου που ζει μεσ' στη πόλη, η

βία που αυξάνει καθημερινά μέσα σ' αυτόν τον συνκρητι-
σμό και την θανάσιμη μοναξιά, τα ναρκωτικά, στράτευση,
ότι πρέπει να πας φαντάρος εννοώ, τό τραύμα της
αριστεράς, που φαίνεται ότι είναι οικείο στον Πανούση και
τον απασχολεί.

Τέλος πάντων, όλα αυτά τα στοιχεία είναι εντελώς
καινοφανή για μένα απ' τη στιγμή που ο Πανούσης
εμφανίζεται σαν συγκρότημα, «Μουσικές Ταξιαρχίες»,
γιατί υπάρχουν καλλιτεχνικές φυσιογνωμίες, που έχουν
ασχοληθεί με παρόμοια πράγματα στην Ελλάδα, άλλες
κορυφαίες και άλλες' μικρότερη ίσως σημασίας. Άλλο
γκρουπ που να έχει τέτοιο σύγχρονο προβληματισμό στο
στίχο του και που να μπορεί να σηματοδοτεί με τη μουσική
του το βαθύτερο μήνυμα των τραγουδιών δεν είχα ξαναδεί...
Ήταν λοιπόν το ζητούμενο. Ήταν το ζητούμενο μιας
ολόκληρης παρέας της δεκαετίας του '60. Προσπαθούσα-
με χρόνια να φτιάξουμε ένα γκρουπ, ή μόνοι μας ή με
άλλους που να μπορεί να κάνει αυτή τη δουλειά. Αυτό το
κατάφερε ο Πανούσης. Πράγμα το οποίο με εντυπωσίασε
από την πρώτη στιγμή που το είδα. Μου θύμιζε δηλαδή
προσπάθειες που κάναμε εγώ, ο Δενέγρης και διάφοροι
άλλοι, να κάνουμε διάφορα τέτοια πράγματα μεταξύ μας,
ως πλάκα. Ο Πανούσης αυτό, όχι μόνο το κατάφερε, αλλά
το κατάφερε και επαγγελματικά, το έκανε και δίσκο και το
προοδεύει. Το προοδεύει από την άποψη ότι ενώ τα
τραγούδια του πρώτου δίσκου έγιναν ήδη γνωστά βλέπω
στο φετεινό πρόγραμμα, στη «Λήδρα», καινούργια τρα-
γούδια, που φυσικά θα γίνουν δίσκος σύντομα, στα οποία ο
Πανούσης συγκεκριμενοποιείται πιο πολύ στα θέματά
του, ειδικά ασχολείται με τα ελληνικά πολιτικά και
κοινωνικά πράγματα βαθύτερα. Βλέπω επίσης μια αισθη-
τική εξέλιξη του πράγματος, βλέπω ότι αρχίζει και
συνειδητοποιεί ότι αυτό το τσιφτετέλι με το αμερικάνικο
ροκ μιας συγκεκριμένης προέλευσης, που του αρέσει τόσο
πολύ, κάπου μπλέκουνε και είναι το ίδιο πράγμα. Το

1. Εξαιρώ συνεχώς τον ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟ και την
δουλειά του όταν μιλάω. Τον θαυμάζω ιδιαίτερα κι αυτό
'με εμποδίζει πολλές φορές να κρίνω αντικειμενικά άλλους
καλλιτέχνες.

χιούμορ του γίνεται πιο αποτελεσματικό, πιο ουσιαστικό και λιγότερο καζουροποϊό, γιατί — το κοινό του — στις αρχές της καλλιτεχνικής του καριέρας ήταν διάφοροι που νομίζανε ότι ο Πανούσης ήταν εκεί ως ο άρχικαζουροποϊός του σχολείου τους. Όχι όμως, ο Πανούσης δεν είναι αυτό το πράγμα. Ο Πανούσης είναι ένας καλλιτέχνης, ένας κοινωνικός σχολιαστής της εποχής του, απ' τους καλύτερους. Θα ήθελα να πω βέβαια, ότι περιμένω απ' αυτό το γκρουπ και ιδιαίτερα απ' τον Τζιμάκο, καταργώντας σιγά-σιγά μια φυσιολογική ανασφάλεια που θα πρέπει να έχει, και αφού βλέπει ότι — ούτως ή άλλως — αυτή η περιφέρεια επικοινωνία με το κοινό δεν είναι επιβίβη, να μπορέσει να γίνει ίσως πιο τολμηρός και πιο σαφής στις κοινωνικές καταγγελίες που περνάει μέσα απ' τα μηνύματά του, μη φοβούμενος ότι μ' αυτό τον τρόπο συγχρωτίζει την άποψή του με άλλες απόψεις, που κατά κάποιον τρόπο έχουν διαψεύσει τις προσδοκίες των νεωτέρων.

Στο φετινό τους πρόγραμμα μου έκανε εντύπωση και η ΣΟΥΛΑ ΦΡΙΚΗ, μια ωραιότατη εμφάνιση, η οποία είναι και η πρώτη Ελληνίδα που βλέπω, που δεν παίρνει σοβαρά το φύλο της, και απ' αυτό το πράγμα βγαίνει και πάρα πολύ γέλιο και ορισμένοι άνθρωποι οδηγούνται σε μια αυτογνωστική πολιτική σκέψη. Άλλο πράγμα που μου έκανε εντύπωση απ' το φετινό πρόγραμμα της «Λήδρας» είναι ότι, είναι ένα μαγαζί συνεχώς γεμάτο χωρίς να διαφημιστεί πουθενά και μαθαίνω ότι πολλές φορές είναι πολλοί άνθρωποι που βρίσκονται εκεί απ' τις 5 η ώρα. Με άλλα λόγια δηλαδή, ο Πανούσης — καλώς ή κακώς — έχει αποκτήσει ένα φανατικό κοινό, το οποίο τα καταλαβαίνει κατα κάποιον — δεν ξέρω πόσο συνειδητά — τρόπο αυτά που λέει.

Συνοφίζοντας λέω ότι, ο Πανούσης κατάφερε αυτό που 15 χρόνια τώρα προσπαθούν πάρα πολλοί άνθρωποι, και πολλοί απ' αυτούς φίλοι μου, να καταφέρουν. Κατάφερε το μπλεξιμο της ντόπιας ζωής με το ξένο αισθητικό στοιχείο, να τα δέσει αποτελεσματικά μέσα απ' το ταλέντο του και το χιούμορ του...

Σ.Ε. Κάπου εκεί βρίσκεται τότε και μια εξήγηση γιατί αυτοί που ασχολούνται με το Ροκ στην Ελλάδα, δηλαδή τα μουσικά περιοδικά και βέβαια οι διάφοροι, που έχουν εκπομπές στο ραδιόφωνο και βάζουν ροκ, αντιμετώπισαν αρνητικά τις «Μουσικές Ταξιαρχίες», είτε αγνοώντας τις, είτε κριτικάρώντας τις αρνητικά, είτε υποτιμώντας τη σημασία τους. Αυτοί που γράφουν στα περιοδικά ή κάνουν τις ξένες εκπομπές στο ραδιόφωνο είναι καθαρά ξενομανείς και η ιδέα αυτού του μπλεξιματός τους είναι πολύ ενοχλητική, γιατί έρχεται κόντρα με την «γραμμή» τους.

Τ.Φ. Γιατί η «γραμμή» τους είναι τυφλοσούρτης. Αυτά τα παιδιά αντί να βρουν ένα μέσο να πιάσουν δουλειά στην τράπεζα έχουν βρει αυτή τη δουλειά. Δηλαδή γράφουν κάτι κριτικές βλακώδεις, κυρίως αντιγραμμένες από ξένα περιοδικά, παίρνουν δίσκους απ' τις εταιρείες και προσπαθούν να πάρουν καμιά εκπομπή στο ραδιόφωνο να τη βγάλουν. Λοιπόν, το ψωμί τους είναι το εισαγόμενο ξένο προϊόν. Αυτό είναι που έχουν να πουλήσουν σαν επαγγελματίες, αν θέλεις, στα μέσα ενημέρωσης. Αν δημιουργηθεί ένα ντόπιο φαινόμενο μπλεξιμένο, περιπλέκονται όλα γι' αυτούς, όλα είναι πολύ δύσκολα, γιατί τότε δεν θα μιλάνε ερήμην των καλλιτεχνών και του περιβάλλοντός τους όπως μιλάνε τώρα. Μέχρι τώρα, αυτοί οι άνθρωποι γράφουν κριτικές ερήμην. Δεν πρόκειται ποτέ να έρθει ο Dylan να ζητήσει εξηγήσεις απ' τον κ. Καραπούτσογλου για τη γνώμη του (γέλια). Βέβαια, αυτός ως Spiderman μπορεί να έχει πάνω σ' αυτό μια άλλη επική διάσταση το βράδυ που κλείνεται νωρίς στο σπιτάκι του. Αυτά τα παιδιά έχουν μείνει στον τύπο και όχι στην ουσία του ροκ. Μπορώ να σου πώ ότι το γράμμα του ροκ τους είναι απεχθές, στην κυριολεξία.

Σ.Ε. Ναι, γιατί οι άνθρωποι που κάνουν ροκ στην

Αμερική έχουν ένα τρόπο ζωής, απευθύνονται σε ανθρώπους που έχουν αντιστοιχίες. Σύγκρινε αυτόν που φτιάχνει ροκ στην Αμερική μ' αυτόν που τον κρίνει εδώ...

Τ.Φ. Ναι, έχουν πολύ μεγάλη πλάκα. Είναι συμπαθητικά παιδιά, παρ' όλα αυτά. Υπάρχει μια τρέλλα που εμένα μου προκαλεί δέος. Ενώ δεν μπορούν να παρέμβουν σε τίποτα, νομίζουν ότι η γνώμη τους έχει τεράστια σημασία!

Σ.Ε. Κατά τη γνώμη σου δεν επηρεάζουν τους ξένους καλλιτέχνες οι κριτικές τους; (γέλια).

Τ.Φ. Δεν νομίζω να επηρεάζουν ούτε καν τους Έλληνες αγοραστές δίσκων. Μπορεί να επηρεάζουν ένα στενό κύκλο, καμιά ξαδέλφη τους (γέλια). Βλέπεις, αυτοί οι άνθρωποι επιτέθηκαν και στους «Φατμέ» και σε κάθε τι ντόπιο. Πρέπει να μη ζήσουμε εδώ! Πρέπει να ζούμε μέσα από βίντεο, δίσκους, βινύλιο. Εντάξει, μέσα είμαι εγώ και σ' αυτό. Θα πρότεινα μάλιστα, επειδή έχουν ένα πάθος πραγματικά συναρπαστικό, να τους βγάξουν συνέχεια στο ραδιόφωνο. Και να κάθονται να λένε διάφορα. Ο ένας διαψεύδει τον άλλον. Εξ άλλου και λεφτά θα βγάξουν και θα αισθάνονται καλύτερα και στο τέλος θα είναι ένας θόρυβος.

Θα πρέπει να εξαιρέσουμε τον ΖΗΛΟ. Όχι μόνο επειδή τον αγαπάμε, αλλά γιατί εμείς οι δυο ξέρουμε από πόσο παλιά και με τι πάθος είναι σ' αυτά τα πράγματα. Διαφωνώ στις κρίσεις του, αλλά θεωρώ δεδομένη την εντιμότητά του. Δεν είναι τσουτσούνι ο ΖΗΛΟΣ.

ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ

Πραγματικά οι «Μ.Τ.» είχαν πάρα πολλές αντιδράσεις. Οι αντιδράσεις δεν ήταν μόνο από κει. Ήταν και απ' το κομματικό κατεστημένο, ιδιαίτερα του ΚΚΕ. Κι από κει είχαν και θα έχουν ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα. Τους κατηγορήσανε για πράγματα εντελώς άδικα, τους ανθρώπους αυτούς, οι οποίοι είναι και σοβαροί και υπεύθυνοι και πολύ ειλικρινείς. Εκεί αγρίζουμε ένα πολύ σοβαρότερο πρόβλημα, το θέμα της πολιτιστικής επιρροής του ΚΚΕ στον τόπο μας. Εγώ τρομάζω όταν σκέφτομαι ποιοί είναι αυτοί οι άνθρωποι που αποφασίζουν τι θα γίνει στον τόπο, χρησιμοποιώντας την πραγματικά μεγάλη οργανωτική και οικονομική δύναμη που έχει το ΚΚΕ. Κυριολεκτικά τρομοκρατούμαι. Ευτυχώς, στα πολιτιστικά πράγματα δεν τους περνάει καθόλου. Έτσι που οι «Μ.Τ.» παρ' όλη τη λυσσώδη αντίσταση έχουνε την επιτυχία που έχουνε. Νομίζω μάλιστα ότι, οτιδήποτε βγει σαν γραμμή απ' το ΚΚΕ, το αντίθετο ισχύει απ' τη μεριά του κόσμου. Νομίζω ότι όλοι αυτοί οι κομμουνιστές, του εξωτερικού οι λεγόμενοι, κρυφά, διασπώντας τη γραμμή, που παίρνουνε μέσα απ' την ατμόσφαιρα στην οποία ζούνε, πηγαίνουνε εκεί που το ΚΚΕ τους λέει να μην πάνε. Έτσι που αν εγώ αυτή τη στιγμή είχα ένα καλλιτεχνικό προϊόν προς πώληση θα επιδίωκα πάση θυσία να το καταδικάσει το ΚΚΕ! Θα πούλαγα κάθε μέρα όσα κι ο «Ριζοσπάστης!» (γέλια).

Σ.Ε. Αυτό είναι πολύ αισιόδοξο και για το «ΝΤΕΦΙ» εφ' όσον σχολίασανε ήδη εμένα και το Βακαλόπουλο. Μήπως αυτή είναι μια απ' τις αιτίες που πάμε καλά; (γέλια)

Τ.Φ. Εμπορικά ναι. Είναι ένα marketing αυτή τη στιγμή να προκαλέσεις το ΚΚΕ. Είναι μια απ' τις καλύτερες τεχνικές marketing. Το αστείο όμως, Στέλιο, είναι ότι τα περισσότερα πράγματα που λέει το ΚΚΕ είναι σωστά. Λίγα πρέπει να αλλάξουν. Γιατί δεν τα αλλάζουν; Ξέρεις πόσο κόσμο θα είχαν; Ποιοί είναι αυτοί μέσα στο ΚΚΕ που σταματάνε την προώθηση ορισμένων πραγμάτων; Όλος ο κόσμος μαζί τους θα ήτανε. Να, για παράδειγμα, τι δουλειά έχουμε εμείς εδώ πέρα να γίνουμε Σοβιετική Ένωση! Τι τρέλλα είναι κι αυτή; Πρέπει να γίνουμε ή Αμερικάνοι ή Ρώσοι; Δεν μπορούμε να γίνουμε τίποτε άλλο; Μπορούμε να γίνουμε Έλληνες;

Σ.Ε. Το θέμα είναι μήπως μέσα στο ΚΚΕ υπάρχει κανένα βαθύτερο σχέδιο από πολύ φωτισμένους ανθρώπους, οι οποίοι προωθούν και λανσάρουν τέτοιες γραμμές αρτηριοσκληρωτικές, επειδή η όξυνση αυτών των αντιθέσεων οδηγεί και σε καλλιτεχνική δημιουργία, από αντίδραση; Μήπως μ' αυτόν τον τρόπο βλέποντας ότι στη Σοβιετική Ένωση δεν υπάρχει καμιά ανάπτυξη της λαϊκής τέχνης...

Τ.Φ. Απ' ότι βλέπω τα τελευταία 40 χρόνια δεν υπάρχει ανάπτυξη καμιάς τέχνης στις Ανατολικές χώρες, εκτός απ' την Πολωνία.

Σ.Ε. Μήπως αυτοί οι άνθρωποι που είναι πολύ φωτισμένοι τόχουν δει αυτό, και έτσι εδώ ακολουθούν μια γραμμή που να αναπτύσσει τις τέχνες;

Τ.Φ. Και σ' αυτή την περίπτωση νομίζω ότι η στάση του «Ντεφιού» και ημών προσωπικά είναι μέσα σ' αυτή τη συνωμοσία. Συνωμοτούμε και μεις μ' αυτά τα φωτισμένα μυαλά των ανθρώπων που δουλεύουν στο ΚΚΕ! (γέλια)

MUDDY WATERS ΚΑΙ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ

Αλλά κάτι ήθελες να με ρωτήσεις, κάτι για το πρώτο μέρος που είπα στην αρχή. Κάτι σχετικό με τα συγκροτήματα. Στην αρχή είχαμε μπλεχτεί πάρα πολύ. Εκεί, μετά '68-73. Και δεν βγήκε τίποτε τότε. Και άδικη ήταν η αντίδραση εναντίον των συγκροτημάτων αυτών, αλλά και το οριστικό αποτέλεσμα, τώρα που το κοιτάω δεν ήταν και τίποτα σπουδαίο. Υπήρχε πάρα πολύς μιμητισμός στα συγκροτήματα αυτά. Ήταν και πολύ κοντά η εποχή που οι ξένοι καλλιτέχνες φώτιζαν παγκόσμια το χώρο, όπως Dylan, ο Young, οι Rolling Stones, οι Beatles, οπότε εμείς, εδώ, κατά κάποιον τρόπο, στεκόμασταν με δέος μπροστά σ' αυτό το καλλιτεχνικό φαινόμενο. Δεν μπορούσαμε παρά να επηρεαστούμε. Και έτσι δεν βγήκε τίποτα πρωτογενές μέσα απ' αυτή τη δουλειά. Αυτό — εγώ που απομακρύνθηκα και δεν το συνέχισα ευτυχώς — με είχε προβληματίσει ιδιαίτερα και με στεναχώρησε κιόλας, ιδιαίτερα. Με στεναχώρησαν και η διάλυση των συγκροτημάτων και των καλλιτεχνών που αναφέρομαι, δηλαδή: των «Πελομα Μποκιού», «Εξαδάκτυλος», «Socrates» και το γεγονός πως έπεσα σε τέτοια λούμπα, αν θέλεις. Ήταν μια λούμπα. Βέβαια, αν ήταν οι κατάλληλες συνθήκες και αν αυτό το πράγμα εξακολουθούσε να υπάρχει δισκογραφικά και καλλιτεχνικά ίσως μέσα απ' αυτό να εξελισσότουσαν ορισμένα πράγματα, να γινόντουσαν άλλα μπλεξίματα. Αλλά ήταν και η εποχή τόσο αντίξοχη, γιατί απ' τη μια η χούντα, αυτούς ήταν που θεωρούσε εχθρούς της και τους κυνηγούσε. Τους μακρυμάλλιδες και όλα τα σχετικά, για το 68-72 μιλάμε. Απ' την άλλη και η επίσημη

αριστερά τόνεπε αυτό σαν μια διείσδυση του αμερικάνικου τρόπου ζωής, σε μια ακατάλληλη ιστορική περίοδο για τα ελληνικά πράγματα, έτσι που δεν υπήρχε από πουθενά καμιά υποστήριξη. Γι' αυτό δεν ήθελα να μπλεχτώ με τους «Φατμέ» και τις «Μ.Τ.». Για να μη στεναχωρηθώ και να μην πέσω κι έξω, αν θέλεις. Για να μην κάνω άλλα λάθη. Έχω κάνει πάρα πολλά λάθη.

Σ.Ε. Πάντως με την ίδια την προσπάθεια των παιδιών και με το τι ακολούθησε πείστηκες κι εσύ ότι κάτι συμβαίνει, ότι δεν είναι κάτι επιφανειακό και ξεκαρφωτό αυτή τη φορά. Έχει περισσότερη σχέση αυτή τη φορά.

Τ.Φ. Έχει περισσότερη σχέση. Υπάρχουν αυτή τη φορά και συγκροτήματα και καλλιτέχνες μέσα απ' αυτά, που μπορούν να δημιουργήσουν μια ενδιαφέρουσα μουσική σκηνή, που γράφουν και ωραία τραγούδια. Το μόνο που εγώ είμαι λιγάκι επιφυλακτικός, είναι οι μουσικές τους επιλογές. Δηλαδή, δεν μπορώ να καταλάβω μερικές φορές, παιδιά τα οποία εκτιμώ ιδιαίτερα, πώς αντιμετωπίζουν το θέμα της μουσικής τους, το ότι έχουν σαν μουσική βάση το Muddy Waters, ας πούμε, ή τον John Lee Hooker, τη στιγμή που έχουν εδώ δίπλα τους έναν Βαμβακάρη! Μου κάνει πάρα πολύ εντύπωση αυτό το πράγμα. Με ποια κριτήρια το ξεκινάνε αυτό. Γιατί είναι πιο σύγχρονο το Rhythm'n Blues του 1920 σαν μουσική βάση, απ' το ελληνικό λαϊκό τραγούδι της ίδιας εποχής, ένα, και έπειτα πως δεν διαβλέπουν μέσα απ' την ελληνική μουσική την άπειρη ποικιλία των ρυθμών και των ήχων που έχει;

ΤΟ ΜΠΛΕΞΙΜΟ

Και δε λέω να μονοπωλήσουν τον ήχο τους με μπουζούκι ή με μπαγλαμά. Λέω ότι η σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα απαιτεί ένα μπλέξιμο όλων αυτών των στοιχείων. Δεν μπορείς να τα βγάλεις απ' έξω. Δεν υπάρχει ομοιογενής μουσική λύση. Η μουσική λύση που θέλει προκύψει θα είναι μπλεγμένη. Και μόνο αν είναι μπλεγμένη θα μπορέσουν να κάνουν καριέρα στο εξωτερικό. Μόνο αν είναι μπλεγμένη μπορεί να ενδιαφέρει έναν αντίστοιχο ευφυή ξένο ο ήχος αυτός.

Αν πρόκειται και θέλουν να κάνουνε κάτι που δεν θα είναι σε στυλ Βαγγέλης Παπαθανασίου και Ντέμης Ρούσσος, δηλαδή οι ευρωπαϊκοί Κατσαροί. Αν θέλουμε να βγάλουμε έναν σύγχρονο ήχο, θα πρέπει να έχει μέσα το μπλέξιμο. Αυτό το μπλέξιμο είναι που θα δώσει και το στίγμα και το άνοιγμα για να μας ενδιαφέρει. Για να ενδιαφέρει και τον ξένο ακροατή. Νομίζω ότι απάντησα στην ερώτησή σου. Εγώ προσωπικά είμαι αισιόδοξος για την τύχη των συγκροτημάτων αυτών. Δεν ξέρω τι μορφή θα πάρουν τα συγκροτήματα αυτά. Σίγουρα όμως θα εξελιχθούν και θα έχουν απήχηση αυτή τη φορά. Και όχι μόνο αυτό. Ευχομαι να υπάρξει ένα μπλέξιμο καλλιτεχνών και οι κομπανίες και τα συγκροτήματα, κάπου αυτό το πράγμα να αλληλοεπηρεαστεί και να αποδώσει δημιουργικά.

Σ.Ε. Και τα παιδιά που πηγαίνουν και ακούνε τις «Γαξιαρχίες» και τους «Φατμέ» δεν τόχουν ξεκαθαρισμένο αυτό το μπλέξιμο.

Τ.Φ. Κατ' αρχήν δεν πηγαίνουν παιδιά στους «Φατμέ» γιατί ούτε οι «Φατμέ» εμφανίζονται, — κι αυτοί είναι μια ειδική περίπτωση που μπορούμε να αναφερθούμε μια άλλη φορά, αν θέλεις. Αλλά αν πράγματι τα παιδιά που

Βαγγέλης Σβάρνας, Γιάννης Δρόλαπας, Δημήτρης Δασκαλοθανάσης, Βαγγέλης Βέκιος, Σπύρος Πάζιος, Τζίμης Πανούσης.

Ο Πανούσης κατάφερε το μπλέξιμο της ντόπιας ζούφς με το ξένο αισθητικό στοιχείο...

πηγαίνουν να δούνε τις «Μ.Τ.» έχουν αυτό το μπλέξιμο, αν υπάρχει αυτό, το πράγμα είναι υγιές, αισιόδοξο. Στη βάση ότι εγώ που είμαι 42 χρονών, το έχω, γιατί να μη τόχουν αυτοί που είναι 21.

Σ.Ε. Εγώ θέλω να πω ότι μπορεί ν' αρέσει σ' αυτά τα παιδιά αυτό το μπλέξιμο που γίνεται εκεί, αλλά οι «Ταξιαρχίες» δεν είναι η μουσική που ακούνε. Τους αρέσουν και οι «Ταξιαρχίες» και φαντάζομαι ότι τα περισσότερα απ' αυτά τα παιδιά θα ακούνε ροκ. Το μπλέξιμο είναι που αρέσει σε σένα γιατί το καταλαβαίνεις ότι είναι ένα μπλέξιμο. Αυτά τα παιδιά δεν το σκέφτονται έτσι. Τι είναι αυτό που κάνουν οι «Ταξιαρχίες» και τους αρέσει. Το χιούμορ του Τζιμάκου πολλές φορές είναι δύσκολο. Ορισμένα απ' τα πολιτικά του αστεία είναι πολύ δύσκολα. Δεν τα πιάνουνε.

Τ.Φ. Ο Τζιμάκος, όπως κι ο Σαββόπουλος προηγουμένως, έχει αυτή την ικανότητα μιας οικειότητας στη ζωντανή εμφάνιση, η οποία προέρχεται από μια θεατρική αγωγή που έχουν και οι δύο. Ξέρω, μάλιστα, ότι ο Τζιμάκος, αν δεν κάνω λάθος είχε δουλέψει στο «Ανοιχτό Θέατρο». Δηλαδή, ο Τζιμάκος οικειοποιείται τον ακροατή του υποκριτικά. Έχει μια υποκριτική διάσταση. Ένα αυτό. Δεύτερο, το περιεχόμενο των τραγουδιών είναι αντικονφομιστικό. Αυτό έλκει τους προσωρινά επαναστατημένους πιτσιρικάδες και άλλους που δεν είναι περιστασιακά επαναστατημένοι. Αλλά πιστεύω ότι ο κύριος κορμός του κόσμου που πήγε πέρσι στις «Ταξιαρχίες» είναι περιστασιακά επαναστατημένοι, που θα γίνουν αργότερα τραπεζιτικοί υπάλληλοι θλιμένοι κλπ. ή και οδοντίατροι. Τώρα όμως έλκονται από τον αντικονφομισμό που προτείνει ο Τζιμάκος. Είναι δηλαδή, καταναλωτές του εξτρέμ. Καταναλώνουν το εξτρέμ. Δεν νομίζω να τους δεσμεύει τίποτα όμως. Νομίζω ότι αυτοί θα απορρίψουν, αν δεν έχουν ήδη απορρίψει, τις «Μ.Τ.» φάχνοντας να βρουν κάτι πιο εξτρεμιστικό πριν παραδοθούν στην Μαρινέλλα και στον Neil Diamond. Πέρα απ' αυτό, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι στις «Μ.Τ.», θεατές, ακροατές και φίλοι, οι οποίοι καταλαβαίνουν τι γίνεται και πού το πάει. Και η γνώμη τους πρέπει να έχει επιρροή μέσα σ' αυτή την ιστορία. Δηλαδή, εντάξει, ο Τζιμάκος είναι εκφραστής αυτού του πράγματος, αλλά υπάρχει και μια σκηνή η οποία υπάρχει, λειτουργεί και σκέπτεται για το καλλιτεχνικό προϊόν των «Μ.Τ.».

Σ.Ε. Δηλαδή οι πιτσιρικάδες που απλώς αντιλαμβάνονται αυτόν τον αντικονφομισμό, αντιλαμβάνονται τις «Μ.Τ.» κατά τον ίδιο τρόπο που νομίζουν ότι το ροκ «γενικά», είναι αντικονφομιστικό.

ΟΙ ΡΟΚ-ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΙ

Τ.Φ. Εκεί υπάρχει βέβαια η τεράστια παρανόηση. Ότι το ροκ, το οποίο είναι σήμερα ένα καταπληκτικό εργαλείο του βιομηχανικού κατεστημένου και των εταιρειών πετρελαίου στις περισσότερες περιπτώσεις, έχει περάσει και στην Ελλάδα, που είναι χώρα της περιφέρειας και έρχονται καθυστερημένα τα φαινόμενα — και ξέρουμε ποιοι είναι αυτοί που βοήθησαν να περάσει — σαν ελαφρώς αντικον-

φομιστικό, αλλά όχι και επικίνδυνο. Είναι ένα πράγμα... που δεν ακούει η μαμά μας...

Κοίταξε, είτε πάνε γι' αυτό είτε πάνε για άλλο, καλά κάνουνε και πηγαίνουνε. Αν δεν πηγαίνανε εκεί θα πηγαίνανε να πιούν τίποτα μπύρες στο "Tiffany's". Αν πάλι δεν καταλάβανε την πολιτική και κοινωνική σκέψη των «Μ.Τ.» δεν χάνουν τίποτα που πήγαν να τις ακούσουν.

Σ.Ε. Είναι πολύ σπουδαίο σημείο αν κανείς καθήσει ν' ασχοληθεί με την υπόθεση του ροκ και τον τρόπο που αντιμετωπίστηκε εδώ στην Ελλάδα και πώς πλασσαρίστηκε. Έχει πολύ ενδιαφέρον αυτό. Φτάνοντας το ροκ εδώ με τα στοιχεία του αντικονφομισμού της προπερασμένης δεκαετίας, φτάνει εκείνος ο απόηχος εδώ για τον χαρακτήρα που είχε το ροκ τότε, και πουλιέται με κείνο τον απόηχο το σημερινό προϊόν, που έχει λίγη σχέση μ' αυτό που ίσχυε στη δεκαετία του '60. Δηλαδή με την ιδεολογία του '60 πουλιούνται οι Genesis σήμερα και οι Boston. Αυτό είναι το μεγάλο τρυκ του marketing το οποίο εκμεταλλεύτηκαν κάθε είδους έμποροι του ροκ. Σ' αυτό συνέβαλε ότι έρχονται καθυστερημένα στην Ελλάδα τα πράγματα απ' έξω.

Οι υδραυλικοί του ροκ, είχαν φτιάξει κάτι μεγενθυμένες εικόνες γιγάντων κι αντί για γίγαντες ήρθαν κάτι φουκαράδες.

Τ.Φ. Αφ' ενός έρχονται καθυστερημένα, αφ' ετέρου υπάρχουνε σαν απ' τη μοίρα και την τύχη. Πάρε ισπανικά περιοδικά, θα δεις τους αντίστοιχους ροκ-υδραυλικούς που τα κατατάσσουν ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, αυτό είναι χαρντ-ροκ, αυτό είναι χέβυ-μέταλ, όπως ακριβώς τα πλασσαίνουν οι εταιρείες. Κατάλαβες; Όπως λένε κοτόπουλο-στήθος, κοτόπουλο-μπούτι. Και βολεύονται. Και στέλνουν τον κόσμο στα μαγαζιά. Και στο δικό μου έρχονται και λένε, σε τι στυλ είναι αυτό; Τώρα απ' το σε τι στυλ είναι αυτό, και μέχρι την επανάσταση που ζητούσανε εκείνα τα παιδιά και οι άνθρωποι που ήταν γύρω τους, υπάρχει μία άβυσσος. Γι' αυτό λέω εγώ ότι, οι ροκ-κριτικοί πρέπει όλοι να μπουν στο ραδιόφωνο με τρεις ή και τέσσερεις εκπομπές την ημέρα ο καθένας και να αντικρούονται. Θα είναι μια καταπληκτική κωμωδία. Και επειδή δεν έχουμε κωμωδίες, διάβασα προχτές ότι έχουν πρόβλημα, ούτε ο Ηλιόπουλος δεν μπορεί να παίξει, λέει ότι έχει πρόβλημα κειμένων. Οι άνθρωποι αυτοί γράφουνε κωμικότατα πράγματα, χωρίς καν να το υποπτεύονται. Δηλαδή, τις καλύτερες κωμωδίες. Όλες αυτές οι φαντασιώσεις που έχουνε είναι και λίγο τρέλλα. Εγώ την ψωνίζω κάθε φορά!

Σ.Ε. Καλύτερα και απ' τον Πρετεντέρη, έ;

Τ.Φ. Μα ο Πρετεντέρης δεν έχει πλάκα. Αυτοί έχουν φοβερή πλάκα. Το τι διαβάζεις είναι καταπληκτικό, απίστευτο.

Και όταν το διαβάζεις λές, πω-πω, θα είναι κανένας φοβερός αυτός που τα γράφει και βλέπεις ένα παιδάκι, κοντούλικο! Τους μπαγάσηδες, πως ξηγιούνται έτσι! (γέλια).

Ο καταναλωτής δεν ελπίζει στην επικοινωνία.

ΣΚΑΤΑ!

24

Να μιλήσουμε λίγο για τον Πανούση. Μαθαίνω ότι ο Πανούσης πηγαίνει στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης ανελλιπώς. Παρακολουθεί, δηλαδή, τον Ελληνικό κινηματογράφο. Πάω στο μαγαζί του, βλέπω ότι έχει κάνει μια ταινιούλα, μπορεί να έχει κάνει κι άλλη και να μην την είδα. Εν πάση περιπτώσει έχει ένα ενδιαφέρον για την εικόνα. Όλο αυτό τι δείχνει; Δεν δείχνει ένα άκριτο χειρισμό της τεχνολογίας. Δείχνει την ανάγκη που έχουνε γύρω τους για να εκφράσουν την αγωνία τους για έκφραση. Λοιπόν, να ξανάρθουμε σ' αυτό. Μήπως αυτή η αγωνία για έκφραση των «Μ.Τ.» και η ειλικρίνεια η οποία υπάρχει μέσα σ' αυτή τους την προσπάθεια είναι ο λόγος που νέα παιδιά πηγαίνουν προς τα κει με εμπιστοσύνη; Μήπως αυτά τα παιδιά, μαζί με τις «Μ.Τ.», προσπαθούν να αυτοπροσδιοριστούν και να εκφραστούν; Γιατί για μένα, για ανθρώπους της ηλικίας μου, το ν' αυτοπροσδιοριστώ δεν ήταν και πολύ δύσκολο. Ήταν κάπως πιο δύσκολο απ' ό,τι ο αντίστοιχος Καλιφορνέζος, αλλά δεν ήταν και πολύ δύσκολο. Στη δική τους περίπτωση είναι πάρα-πάρα πολύ δύσκολο να βρουνε μια άκρη. Δεν υπάρχει σχολείο και παιδεία. Ούτε μπορεί κι ο Παπανδρέου να κάνει τίποτα πάνω σ' αυτό. Η παιδεία είναι ανόητη και ακαδημαϊκή και άγρηστη. Υπάρχει ένας ολόκληρος προσανατολισμός επαγγελματικός που θα τους υποχρεώσει 18-19 χρόνια της ζωής τους να είναι στα θρανία για να βγουν έξω και να είναι άνεργοι. Διδάσκεται μια γλώσσα που δεν την ξέρουν καλά ούτε αυτοί που τη διδάσκουν!

Προσπαθώ να κάνω μια απόπειρα, να περιγράψω το κοινωνικό τους στίγμα για μια ακόμη φορά. Πραγματικά, η κατάστασή τους είναι απελπιστική. Σπουδάζουνε πράγματα τα οποία δεν θα τους χρησιμεύσουν αργότερα, έχουν φοβερές πιθανότητες να είναι άνεργοι με πολλά χρόνια σπουδών. Σπουδές στην Ελλάδα σημαίνει να στερείσαι τη γηρά, στην κυριολεξία απ' ό,τι έχω δει. Έχουν μια παράλογη στράτευση, πόλεις οι οποίες στην ουσία δεν κατοικούνται και ένα πολιτιστικό φάσμα — κυρίως στα μέσα επικοινωνίας — που πραγματικά βρωμάει. Απ' τον «Γαργάρο» μέχρι το ραδιόφωνο και την τηλεόραση. Σητά στην κυριολεξία. Ανοίγεις το ραδιόφωνο και δεν ακούς τίποτα. Βέβαια, ο καθένας μας έχει βάλει το χεράκι του και θα βάλουν και αυτοί το χεράκι τους, αν δεν γίνει κάτι δραστικό. Αλλά είναι πάρα πολύ άσχημα. Είναι λοιπόν, πολύ φυσικό εφ' όσον μέσα απ' τη δουλειά των «Μ.Τ.» βγαίνει αυτή η αντίσταση στον προτεινόμενο τρόπο ζωής, να ειχύνουν, και είναι πειστική η αντίσταση αυτή και ειλικρινής συγχρόνως.

Εγώ τη βρίσκω απόλυτα φυσική την επιτυχία των «Μ.Τ.». Η δυσκολία ήταν να γίνουν οι «Μ.Τ.». Απ' τη στιγμή που θα γινόντουσαν ήταν σίγουρο ότι θα είχαν επιτυχία. Θα είχαν επιτυχία για τους λόγους που ανέφερα. Και επίσης ένα άλλο πράγμα που έχει συμβεί τα τελευταία χρόνια, το οποίο κυρίως θα βοηθήσει τις «Μ.Τ.» να εκφραστούν και να εξελιχθούν πιο ελεύθερα, είναι ότι όπως και να το κάνεις, όσο περισσότερο βιομηχανοποιήθηκε το

Αμερικανοαγγλικό βιομηχανικό προϊόν (διότι περί προϊόντος πρόκειται, βέβαια υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις, αυτό δεν συνιστά κανόνα) τόσο τα παιδιά αισθάνονται πιο στέρεα στα πόδια τους να κρίνουν αυτό το πράγμα και να αναζητήσουν και το δικό τους στίγμα. Δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή καταλυτικές φυσιογνωμίες στο ροκ, κι αυτό ίσως να επιτρέψει στην περιφέρεια να αναπνεύσει. Ήταν πάρα πολύ δύσκολο ο Πουλικάκος, ας πούμε, να ξεφύγει απ' την καταλυτική επιρροή του Mick Jagger, του Dylan ή του Zappa.

Όπως και γω. Γιατί και γω εκείνη την εποχή εκεί ήμουν. Ήταν μια συγκλονιστική φυσιογνωμία ο Mick Jagger. Δεν μπορείς να τον συγκρίνεις με τον Τζων Κούγκαρ, που είναι το αντίστοιχο προτεινόμενο.

Σ.Ε. Είχανε μια ακτινοβολία. Τώρα που οι εταιρείες έχουν συστηματοποιήσει ακόμα περισσότερο το marketing και έχουν γίνει πιο δεξιοτεχνικές επειδή το προϊόν που έχουν να πουλήσουνε δεν έχει την πρωτοτυπία που είχε...

Τ.Φ. Και δεν είναι λαοπρόβλητο. Είναι ψυχρό. Δεν έχει σχέση με το κοινωνικό γίγνεσθαι. Παρασκευάζεται...

Σ.Ε. Ναι, με τεχνητά μέσα πουλάνε αυτό το πράγμα, το υποτιθέμενο ροκ, σήμερα. Είναι πολύ ανούσιο. Δεν εκφράζει καμιά ανάγκη των παιδιών που το ακούνε, νομίζουνε ότι τους καλύπτει κάποια ανάγκη.

Τ.Φ. Κάτι θα πρέπει να συμβαίνει, αλλά να, εκεί, με το πανκ και το νιού γουέιβ, όπως είχα πει και παλιότερα. Εξ' άλλου και είχα εκτεθεί πάνω σ' αυτό. Νομίζω ότι τότε κάτι έτρεχε, αρκετά σοβαρό. Εκεί, τότε, υπήρχαν δημιουργικές σκηνές ανθρώπων που προσπαθούσανε να την κάνουνε και να πούνε τη γνώμη τους και την άποψή τους. Όμως είδες άλλη μια φορά ότι, για το πανκ και το νιού γουέιβ, οι εταιρείες καταφέρανε και διαλύσανε τις μικρές ανεξάρτητες παραγωγές ή τις αγορεύσανε ή τις γκρουπάρανε κατά κάποιο τρόπο μέσα στο δικό τους οικονομικό παιχνίδι, έτσι που το στομάσανε. Απ' την άλλη μεριά ειδικά για το αγγλικό πανκ, γιατί το αμερικάνικο είναι περισσότερο αισθητικό φαινόμενο παρά κοινωνικό-πολιτικό, είχε να αντιμετωπίσει όλα αυτά τα τεράστια προβλήματα της Αγγλίας. Γιατί η Αγγλία, είναι μια τεράστια προβληματική επιχείρηση για τους αμερικάνους και λουφάζανε. Φτάσανε στην κορυφή τους και δεν προχωρήσανε παραπέρα. Νομίζω ότι καθοριστική ημερομηνία για αυτούς ήταν τα γεγονότα με τους μαύρους στο

2. Για τον ΠΟΥΛΙΚΑΚΟ τώρα, μαθαίνω ότι τον βρίζουνε σε περιοδικά, όπως και τον ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟ. Κι όμως οι άνθρωποι αυτοί, που επίσης δεν γουστάρω υποχρεωτικά ό,τι κάνουνε, έχουν κακοπεράσει και έχουν πληρώσει άσχημα τις αντιλήψεις τους.

Ειδικά ο Δημήτρης — κανένα περιοδικό μουσικό δεν ανέλαβε να τον υποστηρίξει σ' όλο αυτό το δικαστικό μπουρδέλο που με την μπόχα του μας έπνιξε όλους. Έζησε επτά χρόνια τρομοκρατίας για νάρθει τώρα η εκθεση ΠΑΠΑΚΑΡΥΑ να αποκαλύψει την πλεκτάνη.

Μπρίξτον. Και πολύ εύστοχα οι Clash επιμένουν συνεχώς να σηματοδοτούν το Μπρίξτον. Από κει και πέρα πέρασαν στη λούμπα του εθνικισμού με το φτιαχτό πρόβλημα με τους Αργεντινούς. Μπορεί να ήταν κι αυτό ένα κόλπο που εξυπηρετούσε και την πολεμική βιομηχανία και τους ψυχαναλυτές της κοινής γνώμης, που εργάζονται για το ίδιο Αμερικάνικο κατεστημένο. Εν πάση περιπτώσει, χρησιμοποίησαν και τον Αγγλοαργεντινό πόλεμο, ο οποίος είναι απίστευτος και οπερετικός. Τους εξυπηρετήσει, αν θέλεις και για τον καταλαγιασμό της αγγλικής κοινής γνώμης. Χρησιμοποιήθηκε σαν μια εκτόνωση. Και δεν βλέπω τους Άγγλους σύγχρονους ροκάδες να αντιμετωπίζουν αυτό το φαινόμενο, αυτό του πολέμου, εκτός από τους Clash και ένα σχόλιο ίσως του Townshend. Μπορεί όμως και να μην ξέρω. Ένα περίεργο πράγμα, πώς έχουν στομώσει τα τραγούδια που μας έρχονται από κει. Πώς δεν πιάνουν κανένα. Είναι έξω απ' το κοινωνικό φαινόμενο. Κατασκευάζονται μεθοδικά έξω απ' ό,τι συμβαίνει γύρω. Δεν το βρίσκεις αυτό περίεργο. Στέλιος

Δεν υπάρχουν παιδιά αυτή τη στιγμή, που να γράφουν γι' αυτά που συμβαίνουν. Και επιμένουν συνέχεια να μας προβάλλουν απλώς τον τρόπο ζωής της παρέας τους. Κυρίως τις αισθητικές τους απόψεις. Δεν έχει τίποτα να προβάλλει ο καθένας απ' αυτούς.

Οι «Μ.Τ.» δρουν. Βλέπω και τις παρλάτες του Τζιμάκου. Είναι απόλυτα ενήμερος πάνω σε οτιδήποτε συμβαίνει και παρεμβαίνει, σχολιάζει...

ΡΕΜΠΕΤΙΚΕΣ ΚΟΜΠΑΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Πρέπει να γίνουμε πιο τολμηροί και αυθαίρετοι απ' ότι συνήθως και να πούμε, ότι αφ' ενός μεν, — πράγμα που τόχουμε ξαναπεί— για τις ρεμπέτικες κομπανίες, ότι έχει ενδιαφέρον να ακούς μια άλλη εκδοχή σ' ένα σπουδαίο τραγούδι που γράφτηκε. Και σίγουρα επιμένω σ' αυτό. Ο τρόπος που παίζονται τα παλιά τραγούδια από τις Κομπανίες έχει περισσότερο ενδιαφέρον μερικές φορές κι από τις πρώτες εκτελέσεις. Εκτός από τον τραγουδιστή, στη βάση ότι η ηχογράφηση που γινόταν τότε, ήταν συντηρητική ηχογράφηση. Τυποποιημένη και βιαστική για το μεγαλύτερο μέρος αυτών των ηχογραφήσεων. Λοιπόν λέω ότι εκεί υπάρχει το στοιχείο της ευχαρίστησης. Ο κόσμος, και εγώ, ευχαριστιόμαστε από μια ωραία εκτέλεση ενός ωραίου τραγουδιού. Επίκαιρες ως προς τον κοινωνικό σχολιασμό δεν είναι παρά μόνο αν τολμήσουμε να πούμε ότι κοινωνικοί παράγοντες που ίσχυαν όταν γράφτηκαν εκείνα τα τραγούδια, εξακολουθούν και ισχύουν κατά κάποιον περίεργο τρόπο και τώρα. Ειδικότερα τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Δηλαδή, να τολμήσουμε την κοινωνιολογική αυθαιρεσία, που θα την τολμήσουνε κάποτε, να πουν ότι το ρεμπέτικο τραγούδι αν ήταν τραγούδι που εξέφραζε ένα κοινωνικό περιθώριο (που ήρθε από την εσωτερική μετανάστευση και από τη Μικρά Ασία) εκφράζει και τα παιδιά μιας εσωτερικής μετανάστευσης που έγινε από τον Παπαδόπουλο και δώθε, που αισθάνονται επίσης ξεριζωμένα σ' αυτή την αφιλόξενη πόλη.

Οι «Μ.Τ.», βέβαια, αυτό που προσφέρουν, δεν είναι η ευχαρίστηση που δίνει το άκουσμα ενός λαϊκού τραγουδιού. Δεν το κρύβουμε ότι έχουν φοβερή γοητεία. Τώρα αν τα καταφέρουνε... Στην περίπτωση του Ρασούλη και του Σούκα τα κατάφεραν ήδη, στο λαϊκό τραγούδι, να περνάει ένα κοινωνικός σχολιασμός και να καθρεφτίζεται, αν θέλεις, η σημερινή ζωή, μέσα από τους στίχους... Και στην περίπτωση του Νικολόπουλου, κι ο Νικολόπουλος το έχει ανανεώσει πολύ το λαϊκό τραγούδι. Ο τρόπος που γράφει, πώς παίζει το μπουζούκι, πώς χρησιμοποιούνται τα όργανα και οι ρυθμοί. Δεν είναι τόσο απλά όσο τα βλέπουν

διάφοροι αυτά. Δεν νομίζω ότι ο Θεοδωράκης θα μπορούσε ποτέ να φέρει ένα τέτοιο μουσικό αποτέλεσμα. Δεν έχει τις γνώσεις, φοβάμαι. Στην ερώτησή σου, λοιπόν, δεν μπορώ να απαντήσω με σιγουριά. Έχω την εντύπωση ότι είναι ο ίδιος χώρος. Εγώ νομίζω ότι η «Οπισθοδρομική Κομπανία» και οι «Μ.Τ.» είναι ο ίδιος χώρος. Και λέω «Οπισθοδρομική Κομπανία», γιατί μου αρέσει περισσότερο απ' όλες τις κομπανίες. Εγώ βλέπεις, δεν είμαι μουσικός ή μουσικοκριτικός να κρίνω αν παίζει ο άλλος καλά το μπάσο. Εκείνο που δέχομαι είναι το αποτέλεσμα και η ευχαρίστηση.

Λοιπόν εμένα μου έχουν δώσει στιγμές πραγματικής ευχαρίστησης τα παιδιά της «Οπισθοδρομικής Κομπανίας». Η αντίληψη και η αγάπη που έχουνε πάνω στο τραγούδι που τραγουδάνε, και το χιούμορ που τους διακρίνει, ακόμα και η απόσταση, τα βρίσκω καλόγουστα μερικές φορές, είναι ένα στοιχείο που με θέλγει προσωπικά. Δεν είμαι δα κι απ' το Βοτανικό, κατάλαβες; Για τις κομπανίες εσύ τι νομίζεις;

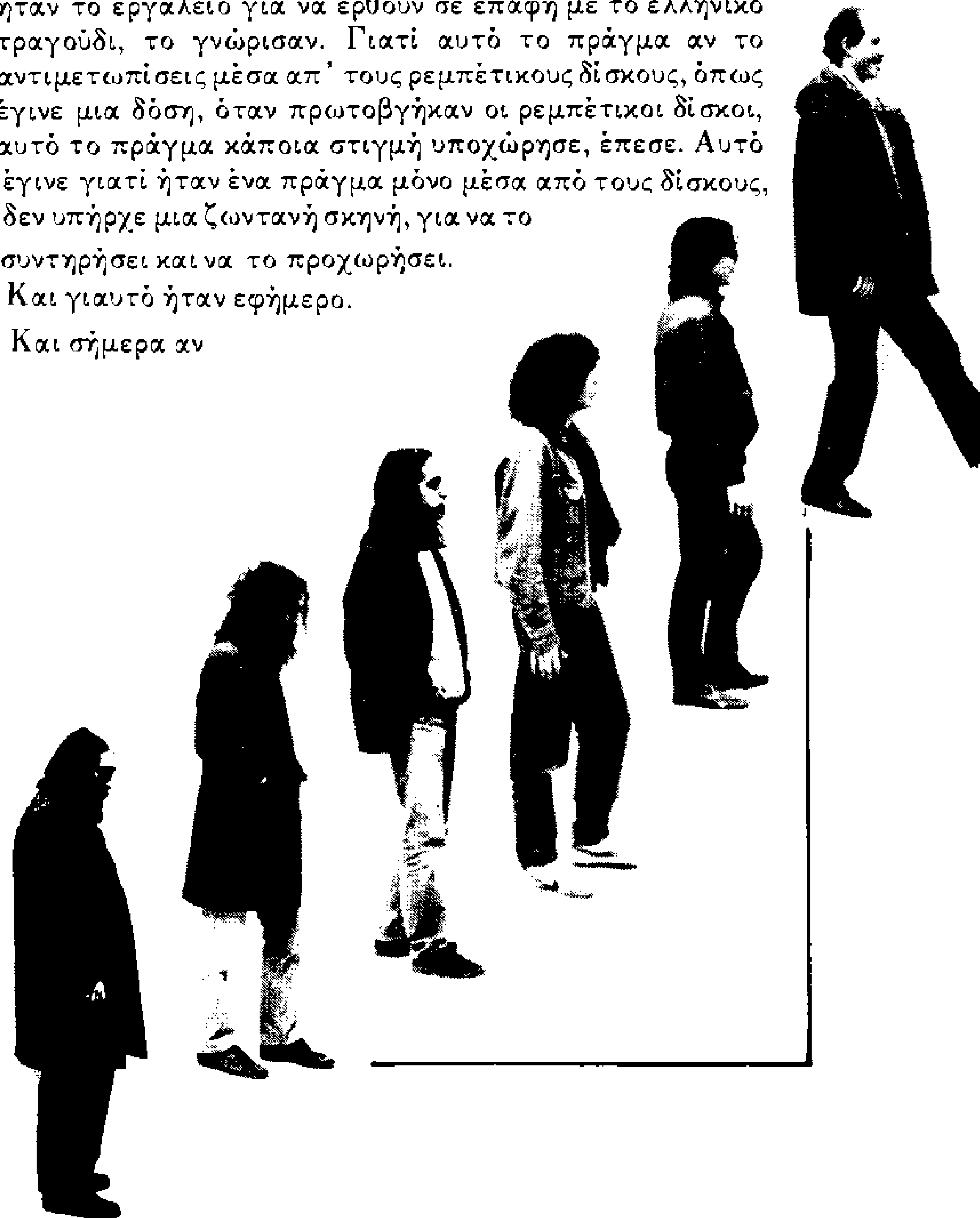
Σ.Ε. Στην έχω ξαναπεί τη γνώμη μου. Ότι, επειδή έτσι γενικά εξελίχτηκε η ζωή του τόπου και η κατάσταση, οι άνθρωποι που θέλουν να εκφράζονται μέσα απ' τη μουσική και να επικοινωνούν, απ' τα ίδια τα πράγματα οδηγήθηκαν να θέλουν να εκφραστούνε μέσα από την ελληνική μουσική. Είτε γιατί κατάλαβαν πια ότι η ξένη μουσική δεν τους εκφράζει ικανοποιητικά, ότι είναι πολύ πίσω σε σχέση με τις ανάγκες ενός ανθρώπου που σκέφτεται, είτε γιατί άλλοι άνθρωποι δεν πέρασαν ποτέ απ' την ξένη μουσική, οι οποίοι έτσι κι αλλιώς μέσα από την ελληνική μουσική θα εκφραζόντουσαν. Δεν έχουν περάσει όλοι από την ξένη μουσική, όσοι ακούνε τις κομπανίες...

Τ.Φ. Είναι λίγο δύσκολο να υπάρχουν άνθρωποι που να μην ακούν και ξένη μουσική.

Σ.Ε. Εννοώ να είναι σαν και μας που είμασταν σε κάποια περίοδο απόλυτοι. Υπάρχουν αυτοί που ακούν σήμερα ελληνικό τραγούδι πολύ καλοπροαίρετα και πολύ ωραία. Αλλά υπάρχουν και άλλοι που δεν πέρασαν απ' αυτό το λούκι και ρίχτηκαν ευθύς εξαρχής μέσα στο λαϊκό τραγούδι. Και για τις δύο κατηγορίες αυτές, οι κομπανίες ήταν το εργαλείο για να έρθουν σε επαφή με το ελληνικό τραγούδι, το γνώρισαν. Γιατί αυτό το πράγμα αν το αντιμετωπίσεις μέσα απ' τους ρεμπέτικους δίσκους, όπως έγινε μια δόση, όταν πρωτοβγήκαν οι ρεμπέτικοι δίσκοι, αυτό το πράγμα κάποια στιγμή υποχώρησε, έπεσε. Αυτό έγινε γιατί ήταν ένα πράγμα μόνο μέσα από τους δίσκους, δεν υπήρχε μια ζωντανή σκηνή, για να το συντηρήσει και να το προχωρήσει.

Και γιαυτό ήταν εφήμερο.

Και σήμερα αν

έβγαινε μια σειρά 100 δίσκων με ρεμπέτικα, αν συνεχίζανε και βγάζανε όλους τους υπόλοιπους 78ρηδες σε δίσκους...

Τ.Φ. Πράγμα που το κάνει ο Μάτσας σιγά-σιγά...

Σ.Ε. Το κάνει να... Και θα μπορούσε να υπάρξει μια κατανάλωση που θα έσβηγε. Τώρα και να βγούνε 100 δίσκοι ο ρόλος τους είναι δευτερεύων σε σχέση με τη ζωντανή σκηνή, με το ρόλο που παίζουνε δηλαδή, οι κομπανίες.

Τ.Φ. Δεν είναι θαυμάσια αυτή η πρόταση ζωντανής σκηνής; Γιατί αυτό που βλέπω στο μέλλον δεν είναι ένα πράγμα που λέγεται γκρουπ και ένα άλλο πράγμα που λέγεται κομπανία. Θα υπάρχουν παρέες παιδιών που θα θέλουνε να εκφραστούνε ή και ένας που θα θέλει να εκφραστεί.

Σ.Ε. Εγώ νομίζω ότι μεγαλύτερη αντίδραση στις κομπανίες συναντιέται από ανθρώπους που κατ' αρχήν είναι μεγαλύτεροι σε ηλικία, που δεν είναι αρκετά νέοι, που είναι άνθρωποι που έχουν δημιουργήσει άλλου είδους προκαταλήψεις και άνθρωποι που την έχουνε δει ρεμπέτικοι δίσκοι, σε στυλ αυθεντικότητας, οι οποίοι από συντηρητισμό καταφέρονται ενάντια στις κομπανίες, γιατί οι ίδιοι είναι πολύ έξω — κι ας έχουν πληροφορίες — απ' το αντικείμενο με το οποίο έχουν μπλεχτεί, και με την τέχνη έχουν μια ακαδημαϊκή σχέση.

Τ.Φ. Διηγούμαστε τον ίδιο τύπο ανθρώπου σε σχέση με το ροκ και τη ζωντανή σκηνή. Εγώ ξέρω εκατοντάδες ανθρώπους οι οποίοι ενδιαφέρονται και αγοράζουν σπάνιους δίσκους ροκ και που δεν πηγαίνουν στα λάιβ. Θυμάμαι και το παράδειγμα ενός φίλου, που είχαμε πάει μαζί στον Πειραιά, τότε με τον Elvin Jones, που μούλεγε, τι να τον κάνουμε αφού έχουμε το βινύλιο! Αλλά, αυτό το πράγμα δεν μας αρέσει. Δεν μας αρέσει γιατί αυτό το πράγμα είναι η νίκη του καπιταλισμού πάνω στο μέσο άνθρωπο, που θέλει πραγματικά να τον κρατήσει εξαρτημένο μόνο μέσα από την τεχνολογική του κατανάλωση, να τον κρατήσει εκεί και να τον περιορίσει, κάτι δηλαδή που κατάφερε. Στην Αμερική και στην Αγγλία το κατάφερε κάργα. Και το κατάφερε και σε διαφορετικές κοινωνικές μερίδες. Εδώ είναι ακόμα πιο εύκολο. Με τρεις εκπομπές την ημέρα στο ραδιόφωνο και με 3 — 4 μουσικά περιοδικά το έκανε κιόλας. Τον κράτησε εκεί με το ΒΙΝΤΕΟ και με το δίσκο.

Σ.Ε. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι «θεωρητικοί» του ροκ στην Ελλάδα, οι κριτικοί, οι παραγωγοί, που γράφουν στα περιοδικά, που κάνουν τις εκπομπές, δεν έχουν και πολύ σχέση με το ροκ, και εδώ λέγοντας ροκ δεν εννοώ το σημερινό — πλην εξαιρέσεων — βιομηχανικό προϊόν που για λόγους εμπορικούς το λένε ροκ. Γι' αυτό και ασχολούνται έτσι δογματικά με το ροκ όπως και οι άλλοι με το ρεμπέτικο. Δηλαδή έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους πάρα πολύ συντηρητικούς, ενώ αντίθετα οι άνθρωποι που ασχολούνται με τη ζωντανή σκηνή, που ακούνε τις κομπανίες και τα ροκ γκρουπς και γουστάρουνε, έχουνε πιο ουσιαστική σχέση με το ροκ ή το ρεμπέτικο κι ας μην ξέρουν πότε γεννήθηκε ο Στράτος ή ο Dylan.

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ

Τ.Φ. Και τώρα, επιτέλους, ύστερα από πάρα πολλά χρόνια υπάρχει ένα τέτοιο κοινό που δεν είναι ένα κοινό μόδας και που είναι μεγάλο κοινό, που γεμίζει μεγάλα μαγαζιά και που ξέρει αυτά τα τραγούδια και που μαθαίνει άλλα και τα τραγουδάει μαζί τους. Προχτές το βράδυ είχα πάει, ύστερα απ' τις «Μ. Τ.» στην Αλεξίου. Πρώτα απ' όλα ήταν καταπληκτικός ο Νικολόπουλος, ο οποίος επί τέλους αποδεσμεύτηκε απ' τη συμβατικότητα που του επιβαλόταν μέχρι σήμερα. Ένα απ' τα φετινά πράγματα, που έχει πολύ ενδιαφέρον είναι ακριβώς η απελευθέρωση

του δημιουργικού μουσικού, ο οποίος παίζει πάλι το ρόλο του. Βλέπεις δηλαδή, Αλεξίου — Χρ. Νικολόπουλος, στου Σαμπάνη φίρμα είναι κι ο Κωστάκης ο Παπαδόπουλος, ένας μεγάλος επίσης μουσικός. Λοιπόν στην Αλεξίου, σου έλεγα, βρήκα επίσης τον κόσμο, 1 και τέταρτο — και είκοσι, σε φοβερή έξαψη και έξαρση. Βρέθηκε κάποιος απ' τα παλιά, τι κάνεις φίλε μου, κάτσε εδώ πέρα, να σε κεράσω, να σου γνωρίσω την κοπέλα μου, τέτοια πράγματα. Δηλαδή υπάρχει εκεί πέρα η δημιουργία μιας καινούργιας κοινωνικότητας. Μιας τρυφερής κοινωνικότητας, έξω από τη βία που μας προτείνει ο αμερικάνικος τρόπος ζωής, που ανταποκρίνεται στα πιο βαθιά και πιο ουσιαστικά μηνύματα της Ελληνικής σκέψης και ζωής. Προέρχεται από κει αυτό το πράγμα και διαιωνίζεται μέσα απ' αυτό το χώρο τώρα. Ήταν η Αλεξίου καταπληκτική, ο Νικολόπουλος φοβερός. Η ίδια η Αλεξίου ήτανε που το '72 έκανε τη δουλειά της σαν δημόσιος υπάλληλος και έφευγε. Ο ίδιος ο Νικολόπουλος ήτανε. Τι είναι αυτό; Είναι ένα καινούργιο κοινό. Ας δούμε ποιο είναι αυτό το κοινό λοιπόν.

Σ.Ε. Είναι κοινό ανθρώπων όλων των ηλικιών, πάρα πολύ μεγάλο, με μακριά μαλλιά, με κοντά μαλλιά, που οι μεν δέχονται τους δε...

ΝΑ ΖΗΣΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

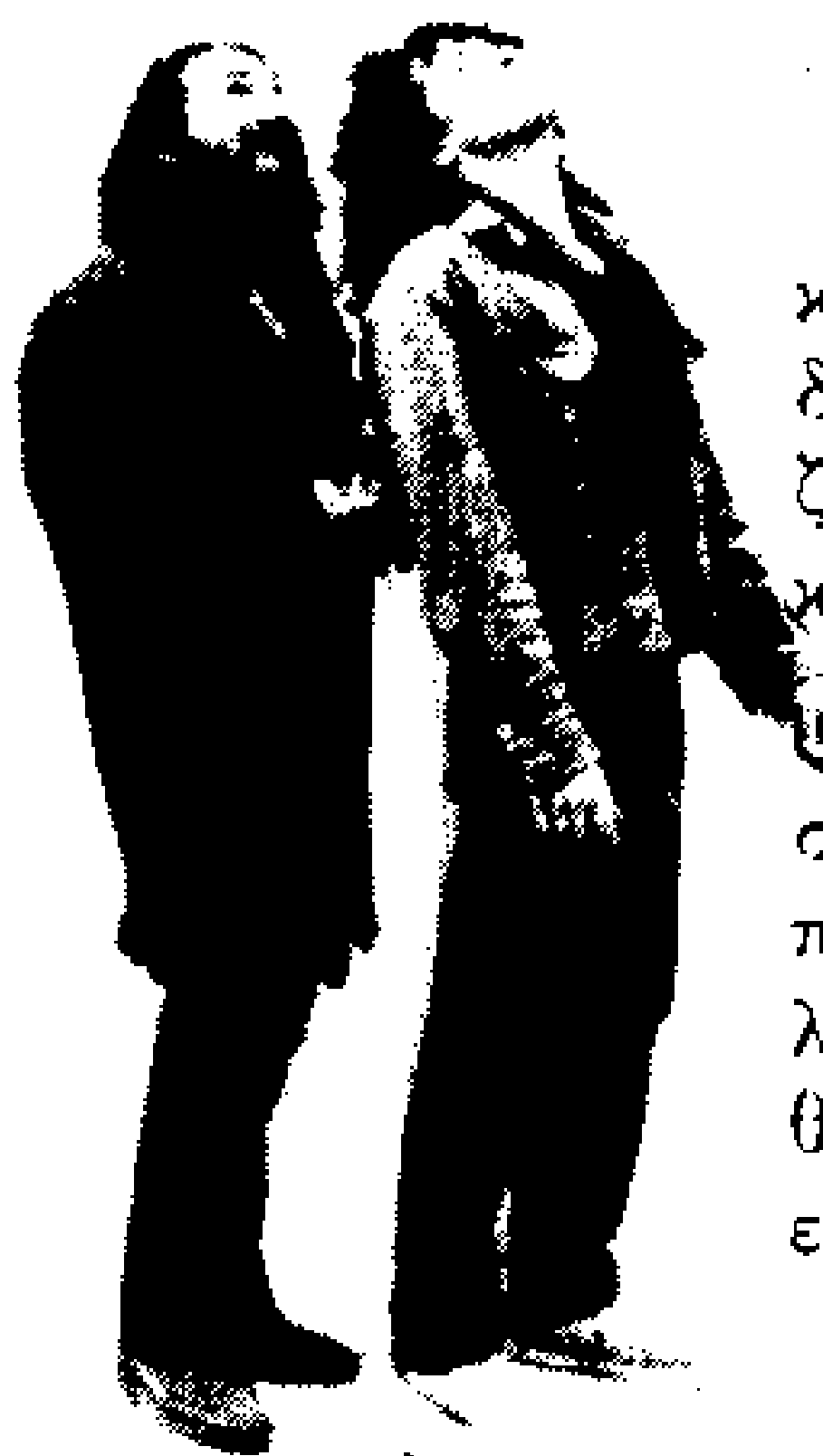
Τ.Φ. Είναι ήσυχοι άνθρωποι, όπως έλεγε χτες το βράδυ ο φίλος μας. Είναι άνθρωποι που έχουν πάρει τις αποφάσεις τους για τη ζωή, και που πρόκειται να κρατήσουν μια στάση στη ζωή. Αυτοί είναι αρκετοί άνθρωποι πλέον. Δεν μπορεί να τους αγνοήσει κανείς. Βλέπεις η ραδιοφωνία, η τηλεόραση αναγκάζονται να τους δεχτούν για λόγους καθαρά στατιστικούς. Πρέπει να τους καλύψουνε καλλιτεχνικά. Οι «Μ. Τ.», επιμένω σ' αυτό, δεν είναι ξεκομμένες απ' αυτό το φαινόμενο. Νομίζω ότι είναι μέσα στο φαινόμενο. Μέσα στο ελληνικό φαινόμενο. Αυτή είναι η πρωτοτυπία και η δύναμη των «Μ. Τ.». Ότι έστω κι αν φαίνεται παράδοξο και παράλογο, είναι ενωμένες με το ευρύτερο φαινόμενο, μιας ανανέωσης και μιας αισιόδοξης τάσης που υπάρχει τον τελευταίο καιρό να ζήσουμε στον τόπο μας. Και οι «Μ. Τ.» είναι ενωμένες μ' αυτό το πράγμα. Δεν είναι παραμυθιασμένοι ροκάδες.

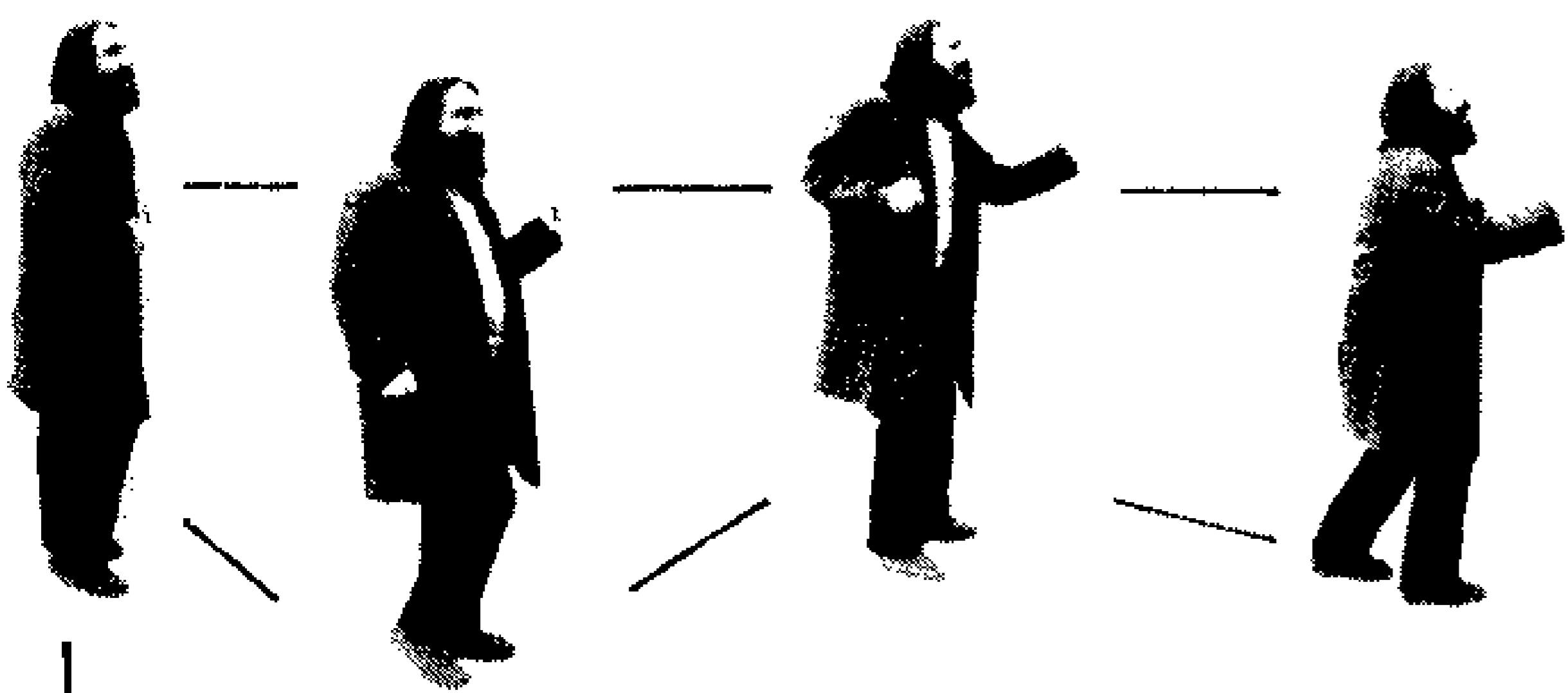
Ένα άλλο πράγμα, που θα πρέπει να συζητήσουμε για τις «Μ. Τ.» είναι επίσης η ξαφνική δημοσιότητα που πήρανε με τη δίωξη που τους έγινε και το πόσο μειωμένη ήταν η δημοσιογραφική κάλυψη για τη δίωξη των «Μ. Τ.» σε σχέση π. χ. με τη δίωξη του Σαντ.

Εκτός από ένα-δυο εξαιρέσεις ανθρώπων που δέχονται να τους θεωρούνε πνευματικούς, δεν είδα σε καμιά εφημερίδα να μας εξηγούν γιατί δεν θα πρέπει να διωχτούν οι «Μ.Τ.». Αντίθετα είδα δεκάδες άρθρα για τον Σαντ. Θα μου πεις διαφορά πνευματικού μεγέθους. Αλλά και να διωχτεί ο ντε Σαντ δε χάθηκε και τίποτα! Αλλά αν διωχτεί ένα ζωντανό κύτταρο όπως είναι αυτά τα παιδιά και τους λογοκρίνεις και τους κόψεις τη λαλιά, είναι εγκληματικό για τη ζωή του τόπου! Ευτυχώς που φαίνεται ότι δεν θα διωχτούν τελικά.

Αυτό βέβαια τους δημιούργησε επικαιρικά, μια μόδα στους διάφορους σκανδαλιάρηδες θεατές, που θέλουνε να πηγαίνουνε να βλέπουνε την τελευταία τσόντα, την τελευταία δίωξη απ' τη μεριά των αρχών. Ε, πάλι ο Τζιμάκος τα κατάφερε και στάθηκε στο ύψος του. Κατάλαβε τον περιστασιακό χαρακτήρα αυτών των όψιμων θαυμαστών του γκρουπ, και όταν φύγανε αυτοί, αυτός συνέχισε να κάνει τη δουλειά του!

Ένα άλλο πράγμα που ήθελα να πω προηγουμένως και μου διέφυγε. Πόσο πιο οικεία μου φαίνεται η μουσική των «Μ.Τ.», σε σχέση με τη μουσική των άλλων συγκροτημάτων. Πώς το εξηγείς αυτό; Ηλεκτρικά όργανα παίζουνε, η μουσική βάση τους είναι δύο ηλεκτρικές κιθάρες, παίζουν

Ο Τζιμάκος είναι λαϊκός καλλιτέχνης...

και καλά τα παιδιά που έχουν τις κιθάρες. Παρ' όλα αυτά, μου είναι οικείο αυτό το πράγμα.

Σ.Ε. Νομίζω ότι επειδή ο Τζιμάκος είναι λαϊκός καλλιτέχνης και θέλει να περνάει αυτό που δίνει στον κόσμο, δεν τον ενδιαφέρει απλώς το να το πει, τον ενδιαφέρει και να το περάσει και το μελετάει αυτό το πράγμα. Και δεν είναι δογματικός ώστε να το υποτάξει σε μουσικές φόρμες. Ενώ οι «Φατμέ» έχουν ένα καλό στίχο για παράδειγμα, τον περιορίζουν μέσα σε τέτοιες φόρμες μελωδικές και ρυθμικές που τον αποδυναμώνουν. Γιατί μες στο μυαλό τους έχουν ένα κάποιο δογματισμό όσον αφορά το μουσικό μέρος. Είναι φανερό ότι το στυλ τους έχει περισσότερη σχέση με την ξένη μουσική παρά με την ελληνική, ενώ ο Τζιμάκος που είναι πιο λαϊκός, διαλέγει μελωδίες και ρυθμούς που είναι οικείοι. Δηλαδή, δεν τον ενδιαφέρει να την βγει μουσικά σε κάποιο ξένο γκρουπ, όπως οι ροκάδες που έχουνε κάποιο ξένο γκρουπ στο μυαλό τους και θέλουνε να τη βγούνε σ' αυτούς...

Τ.Φ. Δαβίδ και Γολιάθ...

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ

Σ.Ε. Ναι, ο Τζιμάκος δεν έχει τέτοια κόμπλεξ.

Τ.Φ. Όχι μόνο δεν έχει κόμπλεξ, αλλά νομίζω ότι υπάρχει ένα συγκεκριμένο σχέδιο απ' τη μεριά του. Οι ρυθμοί ιδιαίτερα είναι πολύ σχετικοί μ' αυτό που λέμε ελληνικός ρυθμός. Έτσι που, ύστερα από ένα τραγούδι, όπως αυτή η θαυμάσια τρυφερή μπαλάντα «και για σ' αγαπιώ γιαυτό το Χριστό μου», επί τόπου τραγουδάει το «βρε μελαχροινάκι» χωρίς να ξενίσει. Δεν γίνεται επανάσταση στο μαγαζί, διαμαρτυρίες και τι γίνεται εδώ πέρα. Ύστερα έχει ένα άλλο τσιφτετέλι. Το «όταν μπουκάρω στον τεκέ» και όλο αυτό το πράγμα δένει. Έχει το άλλο το δημοτικό, «στη στεριά δεν ζει το ψάρι». Είναι ένα μπλέξιμο. Βλέπεις έχει μπλέξει και τον Καραγκιόζη, στην αποθέωση, στο τέλος που έχει προσθέσει τώρα. Είναι μερικές στιγμές του Τζιμάκου που εγώ τουλάχιστον τις βρίσκω μεγαλοφυείς. Ειδικά αυτό το εύρημα που λέει συνέχεια «I wanna hear you say yeah» κι ύστερα η εξήγηση ότι «αυτά είναι διάφορα θετικά πράγματα που έχουμε μάθει απ' την έλευση των ξένων συγκροτημάτων που μας βοηθούν στην πολιτιστική μας εξέλιξη κι επικοινωνία!». Το εύρημα το άλλο, που λέει ότι «με συγχωρείτε που εγώ μιλάω ελληνικά, εσείς συνεχίστε να μιλάτε αγγλικά κανονικά, μην ανησυχείτε...» και τέτοια, όλ' αυτά έχουν το ίδιο κοινό. Ο Τζιμάκος δεν είναι ξεκομμένος απ' το λαϊκό τραγούδι, σίγουρα. Δηλαδή είναι κομπάνια μ' ένα σπουδαίο καλλιτέχνη μέσα, αυτό το πράγμα είναι οι «Μουσικές Ταξιαρχίες», κι όποιος έχει χιούμορ...

Σ.Ε. Και το γεγονός ότι παίζουνε δικά τους κομμάτια και έχουν μια τέτοια ελευθερία στην αντίληψη, ένα εύρος δηλαδή στο τι παίζουνε, επιδράει θετικά ακόμα και στη δεξιοτεχνία τους. Όσο περνάει ο καιρός είναι και καλύτεροι σαν συγκρότημα και το βλέπεις και στα σόλο που παίζουνε...

Τ.Φ. Πολύ δεμένοι.

Ο Πανούσης κατάφερε ότι δεν καταφέραμε: εμείς 15 χρόνια...

Σ.Ε. Και δεμένοι και οι παρεμβάσεις του κάθε μουσικού ξεχωριστά είναι καλές...

Τ.Φ. Βέβαια, δουλεύουν.

Και το σαξόφωνο. Είναι πάρα πολύ ωραίο, παίζει πολύ γλυκά.

Σ.Ε. Και είναι καταπληκτικό για ελληνικό συγκρότημα να παίζει ροκ — με την ευρεία έννοια — και να μη σου θυμίζει ξένο συγκρότημα!

Τ.Φ. Δεν υπάρχει τίποτα που να μου θυμίζουν οι «Μουσικές Ταξιαρχίες» εμένα. Εκείνο που ίσως μου θυμίζουν λίγο είναι Ζαρρα, αλλά όχι πολύ, στο πνεύμα του Ζαρρα θα έλεγα παρά στον ήχο. Και μου θυμίζουν και ένα δίσκο του Butterfield, το East-West σαν ήχος, λίγο. Αυτά τα δύο μου θυμίζουν. Τώρα, εάν εμείς καθόμαστε και συζητάμε τόση ώρα για τις «Μουσικές Ταξιαρχίες», σκέψου πόσο συζητάνε μεταξύ τους τα ελληνικά συγκροτήματα για τις «Μ.Τ.». Οι έλληνες ροκ μουσικοί θα απορούν με την επιτυχία τους, γιατί αυτοί θα πηγαίνουν εκεί και κακογαλουχημένοι θα περιμένουν ν' ακούσουν κάτι καλύτερο απ' τους Talking Heads, σαν δεξιοτεχνική απόπειρα ή σαν «νέο στυλ», δηλ. αυτό που βλέπουνε, ένα ελληνικό συγκρότημα που χειρίζεται τα ηλεκτρικά όργανα και που εκφράζεται, αυτό θα τους κάνει να απορούν. Θα πρέπει να τάχουν και λίγο χαμένα. Ας ελπίσουμε ότι θα επιδράσει λίγο δημιουργικά επάνω τους και θα τους ανοίξει λίγο τα μάτια.

Σ.Ε. Τάχουν χαμένα και πολλοί θα πάθουν αυτό που πάθαν οι μουσικοί οι παλιότεροι, που φτιάξαν τα πρώτα ροκ συγκροτήματα, δεν κάναν τίποτα, βγήκανε στην άκρη κι ακόμα ψάχνουν να βρουνε τον προσανατολισμό τους. Τάχουν εντελώς χαμένα, γιατί προσπαθούσανε μια σκηνή απ' έξω να την μεταφέρουν εδώ.

Τ.Φ. Αντί να την οικειοποιηθούν.

Σ.Ε. Δηλαδή αντί να συμβάλλουν στο να δημιουργηθεί μια ντόπια σκηνή, που να έχει σχέση με τον τόπο, αυτοί θέλαν να φέρουν πρότυπα άλλα, εδώ, τα οποία τους εντυπωσίαζαν και τους γοήτευαν.

Τ.Φ. Αυτό ανέλαβαν να το κάνουν για λογαριασμό τους οι εταιρίες δίσκων. Γι' αυτό κατά κάποιο τρόπο ήταν Δούρειος Ίππος γι' αυτούς αυτή η ιστορία. Ήταν μπουμεραγκ και χτύπησε το ίδιο τους το κεφάλι.

Σ.Ε. Γιατί όσο παίζαν αυτοί Doors τη βγάζανε, μετά όμως όταν ήρθαν οι εταιρίες και βγάλανε 30 δίσκους των Doors τέλειωσε το πράγμα γι' αυτούς.

Τ.Φ. Όχι μόνο αυτό, αλλά υπάρχει και ένας άλλος λόγος — που μπορούμε να συζητήσουμε — γιατί αρέσουν οι «Μουσικές Ταξιαρχίες»: Αρέσουν οι «Μουσικές Ταξιαρχίες» κυρίως γιατί πράγματα τα οποία θα ήταν καταλυτικά για την πολιτική ζωή του τόπου και αρνητικά, κατάληξαν να είναι θετικά. Κι αυτό είναι το παράδοξο. Η έλευση των ξένων συγκροτημάτων αντί να μεγαλώσει τον θαυμασμό των νεοελλήνων απέναντι στη δεξιοτεχνία τους τους απογοήτευσε κατά κόρον. Δεν την βρήκαν, ο κόσμος που πήγε στις συναυλίες δεν τη βρήκε και δεν ξέρει τι να κάνει. Ή περιορίζεται στο βινύλιο ή στρέφεται στις κομπανίες. Δεν πείσαν αυτοί που ήρθαν εδώ και κει μπαίνει γιατί δεν πείσανε. Οι άλλοι, οι λεγόμενοι υδραυλικοί του ροκ είχαν

φτιάσει κάτι μεγεθυμένες εικόνες γιγάντων κι αντί για γίγαντες ήρθαν διάφοροι κοντοί άνθρωποι, κάτι άλλοι φαλακροί, κάτι φουκαράδες, κάτι που μπορούσαν να 'ναι και κουρέες... Είχαν καλή διαφήμιση, ήρθαν εδώ, και δεν πείσανε. Με τις «Μουσικές Ταξιαρχίες» απ' την άλλη μεριά — τουλάχιστον σαν σόου — δεν μπορώ να φανταστώ κανέναν που να μην ευχαριστηθεί ή να μην ικανοποιηθεί, δεν μπορώ να φανταστώ έναν άνθρωπο να πάει στις «Μουσικές Ταξιαρχίες» και να μην αρπαχτεί, κάπου θα την βρει, κάπου θα γελάσει ή ακόμα και κάπου θ' αντιδράσει. Δεν θα γουστάρει για μια στιγμή την ατμόσφαιρα, θα τα χάσει, κάτι δηλαδή συμβαίνει βλέποντας τις «Μουσικές Ταξιαρχίες». Δεν νομίζω ότι όλα αυτά τα συγκροτηματάκια που έρχονται ότι τάχα δημιουργούν ευχάριστα ή δυσάρεστα συναισθήματα στους πιτσιρικάδες που πάνε, γι' αυτό και πάνε και τόσο λίγοι πιτσιρικάδες. Εξάλλου σ' αυτά τα συγκροτήματα που πηγαίνουν στο Σπόρτιγκ δεν πάει κόσμος. Αφού μπορούν να πάνε στις «Μουσικές Ταξιαρχίες», θα πάνε τώρα να δουν τον Ζιγκ Ζουγκ και τους Τσίτσον Τσίμπλερ, που σκέφτηκε ένας επαρχιώτης Άγγλος παραγωγός για να βγάλει το ψωμί του; Είναι κι αυτό, δηλαδή, οι «Μ. Τ.» κερδίζουν όσο η απογοήτευση του κόσμου εντείνεται.

Σ.Ε. Παρ' όλα αυτά για να βάζουμε τα φαινόμενα στις σωστές τους διαστάσεις, έτσι με συζητήσεις ή με ένα δυο γκρουπς δεν παύει να υπάρχει και η άλλη κατάσταση που επιβάλλουν οι εταιρίες. Υπάρχουν και πολλοί πιτσιρικάδες και πολύς κόσμος που το καταναλώνουν αυτό το παραμύθι.

Η ΜΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τ.Φ. Και βέβαια το τρώνε. Οι εταιρίες και οι πιτσιρικάδες, γενικότερα ο καταναλωτής δεν ελπίζει στην επικοινωνία. Όλη η βάση του σκεπτικού του είναι η μη επικοινωνία. Ότι, το όλο πράγμα λειτουργεί περίφημα, όλα αγοράζονται χωρίς να διαβάζονται, όλα ακούγονται

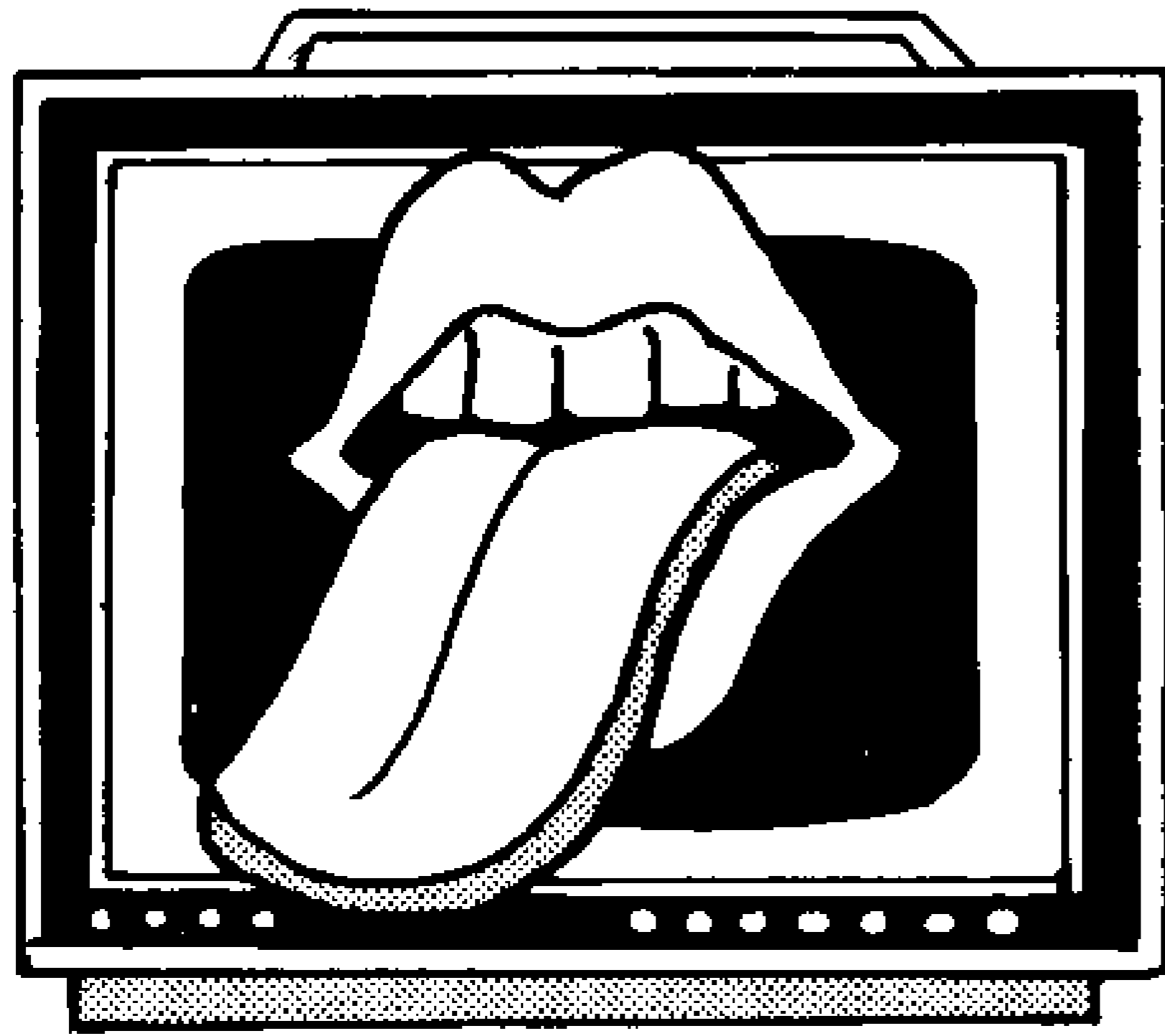
χωρίς ν' ακούγονται, όλα βλέπονται χωρίς να βλέπονται. Δεν νομίζω ότι σ' αυτό το κοινό για το οποίο μιλάμε ότι έχει μεγάλη σημασία το καλλιτεχνικό προϊόν που καταναλώνουν. Μπορούν να βλέπουν 800 ώρες τη μέρα Βισκόντι απ' την τηλεόραση για να περάσουν την ώρα τους. Αυτό δεν πάει να πει ότι αυτόματα προσεταιρίζονται τα μεγάλα οράματα της μεταναγεννησιακής Ιταλίας... Το άλλο πρωί ξεκινάνε και κάνουνε την καθημερινή τους αθλιότητα, δεν τους σταματάει αυτούς τίποτα. Ούτε αν τους είχαμε απ' το πρωί με Μπετόβεν και με Λιστ κατά κάποιο τρόπο θα τους επηρεάζαμε. Άλλες είναι εκείνες οι διεργασίες που θα συμβάλανε στο ν' αφυπνιστεί το κοινό και δεν βλέπω, πράγματι, αυτούς που 'χουν την εξουσία στα χέρια τους να 'χουν σκοπό να κινήσουν κάποιες απ' τις διαδικασίες αυτές. Όχι μόνο εδώ, οπουδήποτε.

Σ.Ε. Ευτυχώς τελικά που το κοινό την «Ταξιαρχιών» και Κομπανιών δεν είναι πια τόσο περιορισμένο, ούτε είναι μόνο αυτοί που λέμε ότι κάτι έχουν πάρει πρέφα για το τι τρέχει, αλλά έχει διευρυνθεί αυτό το κοινό.

Τ.Φ. Θαύμα. Αυτό είναι πολύ καλό και για τα συγκροτήματα και για τις κομπανίες και για τον κόσμο. Εδώ εμείς, τώρα, δεν κάνουμε νεκροταφείο του μικροαστού, αλλοίμονο. Εμείς αναγνωρίζουμε και στον εαυτό μας τέτοια χαρακτηριστικά. Μέσα στο φαινόμενο είμαστε κι εμείς. Γι' αυτό και κάνουμε αυτή τη συζήτηση και δεν καθόμαστε να γράψουμε ένα κρύο κείμενο για τις «Ταξιαρχίες». Κι εμείς στο «ψάξει» είμαστε και πρέπει ν' ακούσουμε κι άλλες απόψεις. Δεν έχουν κατασταλάξει τα πράγματα ακόμα. Για κείνο που 'χουμε κατασταλάξει —εγώ τουλάχιστον— είναι ότι αυτό το μπλέξιμο που λέγαμε στην αρχή και που τό 'λεγε κι ο Ornette Coleman, "to blend", είναι ανέφικτο στην εποχή μας. Το μπλέξιμο διαφόρων αισθητικών αντιλήψεων και τάσεων, σκέψης και καλλιτεχνικής έκφρασης. Κι εκεί οι «Ταξιαρχίες» είναι τσαμπιόνια. ●

ΚΛΕΙΝΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΘΑΡΡΟΥΝ ΠΩΣ ΑΛΛΟΙ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΒΛΕΠΟΥΝ

Με την έκφραση της αγωνίας ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, με φανερά τα σημάδια της κόπωσης από την προσπάθεια ΝΑ ΑΚΟΥΣΕΙ, ο Αριστείδης Μόσχος, γέμιζε με το κοντινό του πλάνο την οθόνη της τηλεόρασης την Κυριακή το πρωί 21 Νοεμβρίου. Μόλις έγινε το «Ζουμ άουτ» αποκαλύφθηκαν, ο Γιώργος Κόρος με το βιολί του, και ο Πέτρος Καλύβας, με το κλαρίνο του. Οι άνθρωποι έδειχναν καθαρά τη δυσ-

φορία τους και την ανησυχία τους επειδή έκαναν ότι παίζουν αλλά δεν έπαιζαν. Ακουγόταν το μαγνητόφωνο με το play back κι εκείνοι προσπαθώντας να συγχρονίσουν τις κινήσεις τους στα όργανα και επειδή προφανώς δεν άκουγαν καλά, η προσπάθεια γινόταν πολύ εμφανής και τραγελαφική: Το δοξάρι του Κόρου βρισκόταν στον αέρα «εύμολπον και μεγαλοπρεπές» αλλά εμείς ακούγαμε παρ' όλα αυτά, τον ήχο του λυγερού βιολιού του. Μα και όταν επί τέλους, το δοξάρι ακουμπούσε τις χορδές, καμιά ανταπόκριση δεν είχαν οι δοξαριές που βλέπαμε με τους ήχους που ακούγαμε. Και ο μεν Κόρος έδειχνε ότι το γλεντούσε ή το... σάρκαζε, γιαυτό μάλλον, ήταν τότε χαμογελαστός και τότε... Ολύμπιος. Ο Μόσχος όμως, τρομοκρατημένος κυνηγούσε το play back, και τότε τόφτανε, και το ξεπερνούσε, τότε το... εγκατέλειπε και με ύφος ένοχου συνωμότη, παρέμεινε σκυφτός ίσως με την επιθυμία να κρυφτεί κάτω

απ' το σαντούρι.

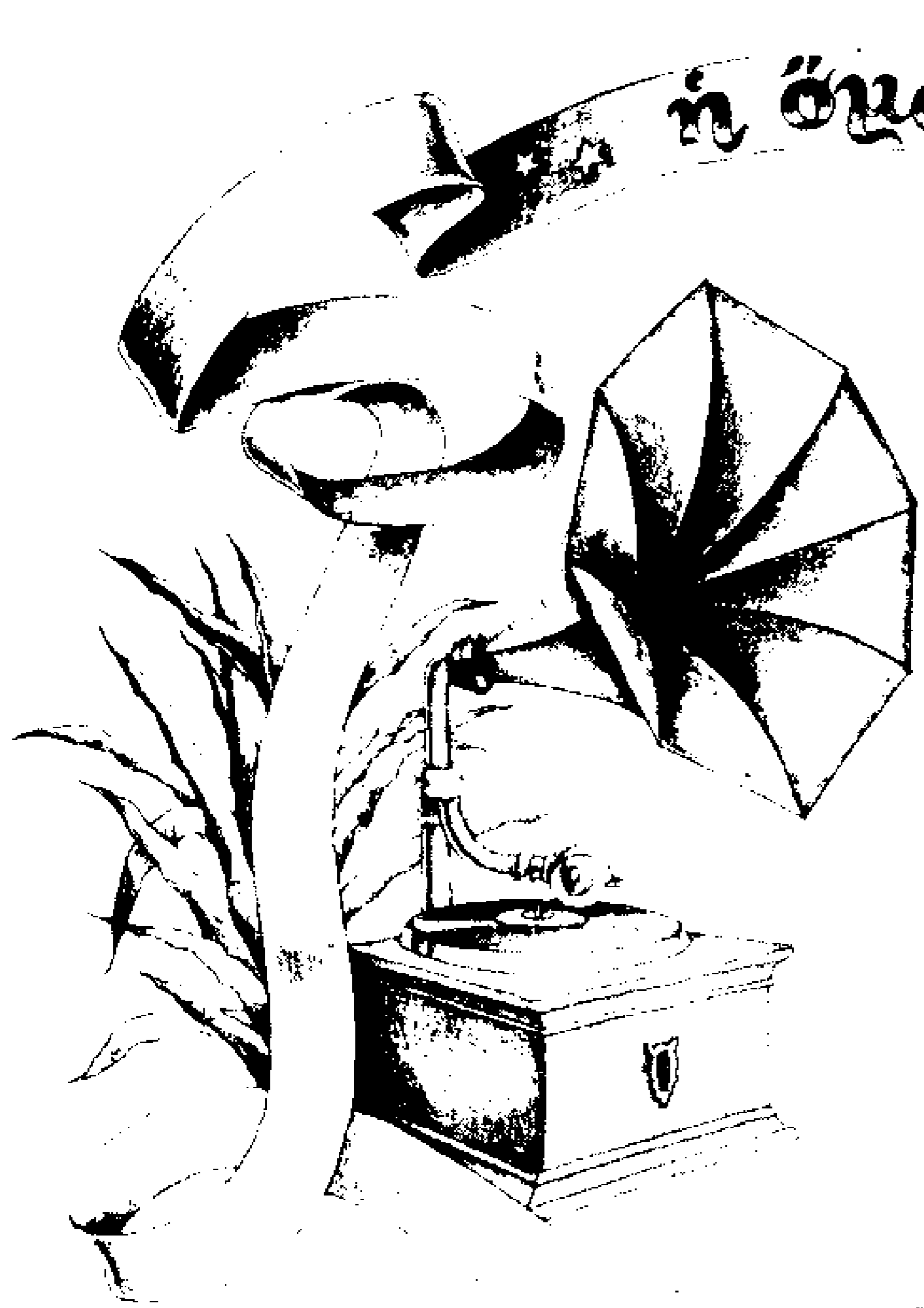
Περίπλοκες κορδελίτσες, ξόμπλια, δαιδάλους μυστηριώδεις, σχημάτιζαν με μεγάλη ταχύτητα τα δάχτυλα του Καλύβα πάνω στο κλαρίνο, αλλά φευ δεν παράγονταν αυτοί οι μαγικοί ήχοι. Ακολουθούσαν λίγο μετά που ο μουσικός ηρεμούσε τα δάχτυλά του.

Ένας άλλος μουσικός που δεν ξέρω τ' όνομα του, έπαιζε τραμπούκα στο πίσω μέρος της κομπανίας, απαθής με μαύρα γιαλιά παρακολουθούσε φαίνεται κάτι άλλο (το συνεργείο;) παίζοντας όπως μπορούσε κι αυτός ο καϊμένος.

Το σύνολο, περιλαμβανομένης και της τραγουδίστριας με την ποδήρη τουαλέτα της, δημιουργούσε βέβαια ένα κέφι, αλλά όχι το κέφι εκείνο που θα περίμενε κανένας.

Αμάν βρε παιδιά, καλύτερα χειρότερος ήχος και ζωντανό πρόγραμμα, παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή.

Γ.Π.

★ η όμορφη νύχτα

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΧΡ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

Β. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

καί Α. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

σοπράνο : Λαβίδια

βιολί : Ένδρα

μπαζούκι : Γιάννης

άκιρτερόν : Χαράλαμπος

ματτιή επιμέλεια :

Σ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

★ ΟΜΟΡΦΗ ΝΥΧΤΑ

ΑΓ. ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ 44
(όπισθεν κτιρίου)

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 1

ΤΗΛ. 2913901

ΓΑΛΑΤΣΙ

**FREE
SHOP**

Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ
ΤΟΥ ΡΟΥΧΟΥ
ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ.

**FREE
SHOP**

**FREE
SHOP**

**FREE
SHOP**

ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ ΝΤΥΝΕΙ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΚΟΥΦΑ 15, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3636.309

**FREE
SHOP**

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ - ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΑΓΙΟΥΜΤΖΗΣ

ΖΩΝΤΑΝΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ ΣΤΟΥ «ΒΡΑΝΑ»

ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ ΤΟΥ 1961

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΟΣ

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΒΙΟΛΙ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΤΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΗ ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

(ACBA)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ

(ACBA)

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ

ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΪΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΕΤΑ ΤΟ 1922.

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΡΕΜΠΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

SPHINX - SPHINX

(ACBA)

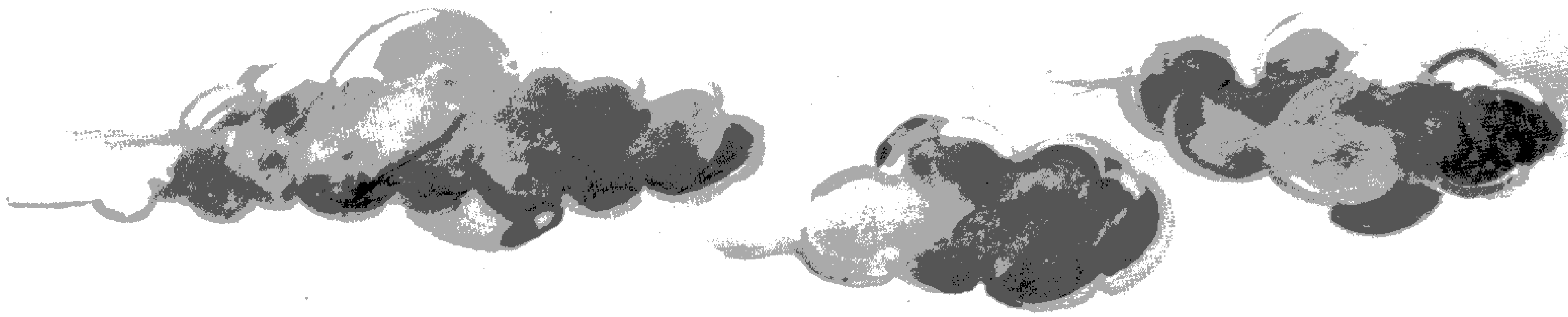
SPHINX

ΕΠΤΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

(ACBA)

POP ELEVEN

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 38 και ΤΣΑΚΑΛΩΦ
3601729 - 3630868

ΚΕΝΤΡΟ Γ. ΣΑΜΠΑΝΗ
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΑΝΘΙΠΠΗ - Α.ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΡΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΛΑ·Ι·ΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ:

μπουζούκι:	ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
μπουζούκι:	ΔΗΜ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
βιολί:	ΑΛ. ΑΡΑΠΑΚΗΣ
κλαρίνο:	ΚΥΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ
ακκορντεόν:	ΛΑΖ. ΚΟΥΛΑΞΙΖΗΣ
κιθάρα:	ΝΙΚ. ΣΑΜΠΑΤΖΙΩΤΗΣ
κόντρα μπάσσο:	ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ
κρουστά:	ΧΡ. ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Αγ. Λουκά 45 Πατήσια τηλ. 22.83.440 - 20.24.480